

5. (1)
 1. 1
 5. 1
 5. 1
 1
 1. 1
 1
 5. 1
 1. 1

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

U verzoekt om alle stukken die GasTerra in het kader van de Gaswet heeft toegestuurd in verband met de verkoopopbrengsten van gas over (in ieder geval) de volledige periode waarop de arbitrage(s) tegen ENI betrekking had(den). Zoals uit het jaarverslag 2013 blijkt, heeft GasTerra in 2007 gebruik gemaakt van de optie om een geschil aan arbitrage te onderwerpen, na vastgelopen prijs/heronderhandelingen over twee lange termijn gasleveringscontracten met het Italiaanse energiebedrijf ENI. In deze procedures zijn de eindvonnissen in 2012 en 2013 gewezen.

De stukken waar u om verzoekt betreffen derhalve de rapportages van GasTerra aan de Minister op basis van artikel 54 en 56 Gaswet over de periode 2006 tot en met 2013.

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 9 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In deze bijlage is van de documenten aangegeven of het document wel, gedeeltelijk of niet openbaar wordt gemaakt, onder vermelding van de toepasselijke in de Wob vermelde uitzonderingsgronden.

Zienswijze

Omdat een groot deel van de op het verzoek betrekking hebbende documenten gegevens bevatten die van derden afkomstig zijn c.q. die betrekking hebben op derden heb ik op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht de betrokken derden in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven over de openbaarmaking van deze documenten. De zienswijze van derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel *Overwegingen* van dit besluit.

Overwegingen

Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob blijft verstrekking van de informatie achterwege voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens in deze zin moet blijken bestendige jurisprudentie worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. De uitzonderingsgrond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c,

van de Wob is ook van toepassing op gegevens met betrekking tot de financiële bedrijfsvoering die vertrouwelijk aan de overheid zijn overgelegd (ABRVS 11 juli 2007, nr. 200608102/1).

De rapportages bevatten (onder meer) bedrijfsgegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Het betreft hier gegevens over de wijze waarop GasTerra omgaat met inkoop van gas, de voorwaarden en tarieven die het daarbij hanteert en op welke wijze ingekocht gas weer wordt verkocht.

Deze gegevens worden dan ook op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob niet openbaar gemaakt.

Bovendien staat artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob aan openbaarmaking van deze informatie in de weg. Openbaarmaking van de informatie zou GasTerra onevenredig benadelen dan wel concurrenten, leveranciers of afnemers onevenredig bevoordelen. Openbaarmaking van deze informatie geeft inzage in commerciële, strategische gegevens van GasTerra en leidt tot direct concurrentienadeel voor GasTerra, niet alleen bij inkoop maar ook bij verkoop van gas. Bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat bedrijfsvertrouwelijke of anderszins concurrentiegevoelige informatie vertrouwelijk blijft. Het belang bij het voorkomen van onevenredig nadeel weegt ik hier zwaarder dan het algemene belang van openbaarmaking.

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van bij de openbaarmaking betrokken personen. Het gaat hier over gegevens van persoonlijke aard, van ambtenaren of door burgers aan de overheid verstrekt in het vertrouwen dat deze alleen door de overheid worden gebruikt voor het doel dat bij het verschaffen daarvan wordt beoogd. Naar mijn oordeel moet ten aanzien van deze gegevens het belang dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen wordt geëerbiedigd zwaarder wegen dan het belang van openbaarheid. Om die reden heb ik deze gegevens in alle documenten onleesbaar gemaakt op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob.

Verder verzoekt u, kort samengevat, om aanvullende informatie waaruit blijkt of en op welke wijze, GasTerra in de verkoopopbrengsten die zij aan u heeft gepresenteerd rekening heeft gehouden met daadwerkelijke verkoop(prijs) van gas aan ENI. Ten slotte verzoekt u om alle informatie over de door GasTerra gerealiseerde verkoopopbrengsten door de verkoop van gas aan ENI.

De gevraagde documenten berusten niet bij mijn ministerie als bestuursorgaan. Ik licht dit als volgt toe.

De Directeur-Generaal Energie, Telecom en Mededinging is lid van de Raad van Commissarissen van GasTerra B.V. Indien de documenten in het bezit zouden zijn van de overheidscommissaris dan beschikt hij niet over deze stukken in het kader van de beleidsvorming van mijn ministerie.

De documenten zijn dan ook geen documenten die bij mij berusten in de zin van artikel 1, aanhef en onder a, van de Wob. Voor het relevante Wob-artikel verwijst ik naar bijlage 1.

Wijze van openbaarmaking

De documenten, genoemd onder *Inventarisatie documenten* treft u bij besluit in kopie aan.

Een geanonimiseerd afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

De stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

mr. H.J.I.M. de Rooij
hoofddirecteur Interne Organisatie en Uitvoering

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit bekend is gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar berust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Economische Zaken, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage.

Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk

gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.

3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
 - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
 - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
 - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 – Inventarislijst

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	Rapportage 2006 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
2.	Rapportage 2007 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
3.	Rapportage 2008 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
4.	Rapportage 2009 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
5.	Rapportage 2010 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
6.	Rapportage 2011 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
7.	Rapportage 2012 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
8.	Rapportage 2013 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ
9.	Rapportage 2014 ex artikel 54 en 56 Gaswet	Deels openbaar	10.1.c, 10.2.e, 10.2.g	GasTerra	EZ

Gasunie
Trade & Supply
B.V.

Zijne Excellentie de
Minister van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Gasunie Trade & Supply B.V.
Postbus 477
9700 AL Groningen
Rozenburglaan 11
T (050) 364 86 48
F (050) 364 86 00
E communicatie@gasuniegas.nl
BTW NL814409325B01
Handelsregister Groningen 02089290
www.gasuniegas.nl

Datum
13 maart 2006

Doordiesnummer

Ons kenmerk
H 06.0014

Uw kenmerk

Onderwerp
Rapportage 2006 ex artikel 56 GW

Excellentie,

In de Gaswet, zoals die in de vigerende versie luidt, is in artikel 56 bepaald dat "Gasunie" jaarlijks alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 tweede lid en artikel 55. In artikel 53 wordt bepaald dat onder "Gasunie" wordt verstaan de N.V. Nederlandse Gasunie (de eigenaar van het gastransportsysteem). Echter wordt in de "Veegwet EZ 2005", die momenteel ter goedkeuring nog bij de Eerste Kamer ligt, bepaald dat "Gasunie" in artikel 56 van de Gaswet vervangen wordt door "Gasunie Trade & Supply B.V.".

Wij zenden u derhalve hierbij zoals gebruikelijk de inlichtingen zoals bedoeld in artikel 56 van de Gaswet.

Hoogachtend,

Billage

RAPPORTAGE 2006 EX ARTIKEL 56 GASWET**Inleiding**

Artikel 56 van de Gaswet (GW) schrijft voor dat Gasunie Trade & Supply B.V. (in het navolgende: T&S) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 GW (vaststelling door de Minister van het maximale productie-niveau voor het Groningenveld) en artikel 54 GW (uitvoering van het kleine-velden-beleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of T&S het kleine-velden-beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage ex artikel 54 GW van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het gevoerde beleid toegelicht.

De uitvoering van het kleine-velden-beleid door T&S

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plateau, kan gekarakteriseerd worden door de volgende hoofd-kenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan in beginsel altijd door een producent verkocht worden aan T&S¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. T&S neemt het gas van de producenten volgens de bepalingen van artikel 54 GW af onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt gebracht worden. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals de aansluiting op het landelijke gastransportnet - dat wordt beheerd door GTS B.V. - en de inpassingaspecten (zoals gaskwaliteit en loadfactor). Ook wat deze factoren betreft wordt een stimulerend beleid gevoerd: nieuwe gasvelden worden op zo kort mogelijke termijn aangesloten op het gastransportsysteem en inpassingsproblemen worden zo mogelijk opgelost.

Binnen dit kader stelt T&S de inname- en inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in het navolgende van deze rapportage.

Vooruitzichten

Naast de door T&S vast te stellen voorwaarden die de productie uit kleine velden bepalen zijn er ook exogene factoren zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van overheidswege, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu)vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het 'mijnbouwklimaat' in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de kleine velden.

In voorgaande jaren werd T&S geconfronteerd met stagnerende realisaties en prognoses van de producenten die neerwaarts werden bijgesteld (zie hiervoor de voorgaande rapportages). De prognoses die zijn opgegeven door de producenten voor het Business Plan 2006 (BP 06) zijn in totaliteit voor het eerst sinds lange tijd niet verder gedaald maar zijn in grote lijnen gelijk aan die in het vorige BP 05. Een en ander wordt geïllustreerd in de volgende figuur.

¹ De Minister kan T&S tijdelijk ontheffen van deze innameverplichting krachtens artikel 54 lid 2 GW.

De kruisjes geven de realisaties aan, dat wil zeggen de aan T&S geleverde volumes uit de Nederlandse kleine velden in de afgelopen jaren. Na een sterke stijging in de periode 1970 - 1990 tot circa 40 mrd m³/j, zien we hier een gematigde stijging van circa 40 tot bijna 50 mrd m³/j in de periode 1990 - 2001. Van af dat jaar trad een dalende fase in voor de productie uit de kleine velden. Dit is te zien zowel aan de realisaties in de periode 2002 - 2005, als aan de prognoses voor 2006 en latere jaren.

Zoals bovenvermeld werden de prognoses in de afgelopen jaren telkens neerwaarts bijgesteld. Vergelijk bijvoorbeeld de prognoses volgens BP 02 (blauwe lijn), BP 04 (rode lijn) en BP 05 (dikke groene lijn).

Aan deze daling in de prognoses lijkt nu een einde gekomen te zijn. Dit is te zien als men de prognoses incl. het "volumedervingseffect"² bekijkt volgens BP 05 (dunne groene lijn) en volgens BP 06 (zwarte lijn); deze verlopen namelijk in grote lijnen gelijk.

Gelet op de realisaties en de prognoses kan de eerder getrokken conclusie gehandhaafd worden, namelijk dat het hoogtepunt van de productie uit de kleine velden is gepasseerd en dat een periode van daling is aangebroken. Volgens de huidige prognoses zal de productie dalen van zo'n 35 mrd m³/j nu tot zo'n 10 mrd m³/j over 20 jaar³.

Al met al is het beeld voor de komende jaren nauwelijks gewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage.

² Deze correctie voor volumederving is uitgelegd in de rapportage 2006 ex art 54 GW en wordt toegepast omdat in de praktijk is gebleken dat de ramingen van de producenten gemiddeld gesproken aan de optimistische kant zijn.

³ Voor de duidelijkheid: een en ander is inclusief het verwachte aanbod uit de futures en exclusief aanbod aan andere partijen dan T&S.

voor

Nieuwe leveringen in 2005

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

Tabel 1. Nieuwe leveringen in 2005 aan T&S.

De door T&S betaalde vergoeding

De producenten van de kleine velden ontvangen een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoopprijs (NIP). De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

Om nog beter bij de markt aan te sluiten is in 2005 voor het eerst de NIP formule halfjaarlijks vastgesteld. Ongeveer de helft van alle inkoopcontracten zijn in de loop van 2005 aangepast, in het algemeen voor een periode van 1 jaar.

Het afgelopen jaar waren de 1-jaarsprijzen volgens de formule NIP-2005 in semester 1 en semester 2 als volgt⁶.

Jaar - kwartaal	NIP (EUR ct per MJ)	Prijs NIP 2005
2005 - I		Semester 1
2005 - II		Semester 1
2005 - III		Semester 2
2005 - IV		Semester 2

Tabel 2. De Norminkoopprijzen in 2005.

de kwartaalgemiddelden (afgerond op twee cijfers achter de komma).

e vermelde prijzen zijn

Gasterra

ATLSCAN01/0000162335

De Minister van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Gasterra B.V.
Postbus 477
9700 AL Groningen
Rozenburglaan 11
T 050 364 86 48
F 050 364 86 00
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814409325801
Handelsregister Groningen 02089290
www.gasterra.nl

Datum	Doordienummer
13 april 2007	1
Ons kenmerk	Uw kenmerk
H 07.024	
Onderwerp	
Rapportages 2007 ex artikel 54 en 56 Gaswet	

Excellentie,

In de Gaswet, zoals deze met ingang van 13 december 2006 luidt, is in artikel 54 1° lid bepaald dat "Gasunie Trade & Supply B.V." jaarlijks een overzicht aan u overlegt met de ramingen voor de komende 20 jaar met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit het kleine-velden-beleid.

In de Gaswet is verder in artikel 56 bepaald dat Gasunie Trade & Supply B.V. jaarlijks alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 tweede lid en artikel 55 Gaswet.

Met ingang van 1 september 2006 is "Gasterra B.V." de nieuwe naam van deze rechtspersoon.

Wij zenden u derhalve hierbij, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de inlichtingen zoals bedoeld in artikel 54, 1° lid respectievelijk artikel 56 van de Gaswet.

In dit verband heb ik met genoeg kennis genomen van uw recente antwoorden op de Kamer-vragen van de heer Hessels d.d. 28 februari jl. over de winning van gas uit kleine velden, welke hij had gesteld naar aanleiding van enige opmerkingen mijnerzijds daarover die in de pers zijn verschenen.

Wat dat aangaat zou ik u willen verzoeken op niet al te lange termijn ruimte in uw agenda te zoeken voor een kennismakingsgesprek, waarin ik onder andere de bovenbedoelde opmerkingen nader kan toelichten, maar ook Gasterra aan u kan voorstellen.

Hoogachtend,

Bilagen

RAPPORTAGE 2007 EX ARTIKEL 54 GASWET**Inleiding**

Jaarlijks raamt GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) het verwachte aanbod van gas aan GasTerra en de verwachte verkopen door GasTerra gedurende de komende jaren. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2006, namelijk ten behoeve van het Business Plan 2007 (in het navolgende: BP 2007).

In uw brief d.d. 22 december 2005 heeft u op grond van artikel 55, 1^e lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 - 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, 1^e lid van de Gaswet. Deze hoeveelheid bedraagt ten hoogste gemiddeld 42,5 mrd m³/jaar voor de periode 2006 - 2015. De totale hoeveelheid voor de periode 2006 - 2015 bedraagt 425 mrd m³. In het BP 2007 is uitgegaan van deze door u vastgestelde hoeveelheid Groningen gas.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uitging kunnen komen. Zo kan het aanbod aan GasTerra onder invloed van het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan is voorspeld. Verder kunnen de te verkopen volumes als gevolg van de liberalisering van de markt en van de weersomstandigheden aanzienlijk en binnen een kort tijdsbestek afwijken van eerder opgestelde prognoses.

Volumeramingen Nederlands aanbod aan GasTerra

In de tabel op de volgende pagina staat het verwachte aanbod uit de Nederlandse gasvelden aan GasTerra tijdens de komende 20 jaren in miljard m³(35,17) per periode van vijf jaar. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de non-Groningen velden (de 'kleine velden') volgens de opgaven van de producenten en de verwachte leveringen uit het Groningenveld.

Het non-Groningen aanbod is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land, aangetoonde velden op zee en ten slotte de futures. Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert¹. De categorie futures betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden.

De vermelde ramingen van het non-Groningen gas zijn gebaseerd op de opgaven van de producenten. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas - dat betreft voornamelijk de post futures - door de producenten in lijn met hun huidige handelswijze aan GasTerra verkocht zal worden.

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van de ramingen van de producenten als opgegeven aan GasTerra. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat de ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om uit te gaan van zo realistisch mogelijke waarden wordt in het BP daarom een correctie toegepast om zodoende te komen tot het 'waarschijnlijke inkooppad'. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de ramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties.

¹ Het onderscheid tussen de categorieën 'land' en 'zee' is hier dus als gebruikelijk gemaakt op basis van de van toepassing zijnde voorwaarden en niet, zoals ook wel gebeurt, op basis van de ligging op het Nederlandse territorium resp. het Continentaal plat.

De uit het Groningenveld af te nemen hoeveelheden gas zijn geraamd overeenkomstig het vastgestelde Groningenplafond van 425 mrd m³ voor de periode 2006 tot en met 2015. Daarbij is de hoeveelheid per jaar gebaseerd op de verwachtingen over de door GasTerra te beleveren markten conform BP 2007. Voor de jaren daarna is uitgegaan van de verwachting dat de hoeveelheden tot circa 2020 gemiddeld 42,5 mrd m³/jaar zullen bedragen en daarna zullen dalen omdat dan het Groningenveld zal overgaan in de declinefase, die wordt gekenmerkt door een geleidelijk dalende productie die zal voortduren tot na het jaar 2040. De tijdens deze fase te winnen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningenveld zal te zijner tijd tezamen met NAM bestudeerd en vastgesteld worden.

Zoals reeds gemeld werd in de rapportage van vorig jaar, wordt - als gevolg van de introductie van het plafond voor het Groningenveld - thans een andere invulling gegeven aan de "balansfunctie" van dit veld, met name gezien over een langere periode. Die functie hield traditioneel in dat alle mee- en tegenvallers ten aanzien van de verkopen en/of van de non-Groningen productie - zowel op korte als ook op lange termijn - resulteerden in hogere of lagere hoeveelheden gas uit het Groningenveld. In het aangepaste beleid, zoals gehanteerd wordt vanaf het BP 2006, wordt het Groningenplafond van 425 mrd m³ gezien als een doelwaarde op zichzelf. Mee- en tegenvallers en hogere/lagere marktvraag in koude/warme jaren kunnen nu alleen nog op korte termijn met behulp van het Groningenveld worden opgevangen. Dat uit zich dan in niveau's die per jaar naar boven of naar beneden afwijken van de gemiddelde waarde van 42,5 mrd m³ per jaar.

Met het oog op het halen van het toegestane niveau voor Groningen, heeft GasTerra in het BP 2006 een sturend in- en verkoopbeleid ontwikkeld en is GasTerra sindsdien bezig dit verder vorm te geven. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder BP het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de hoeveelheden gas af te nemen uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 zullen uitkomen op het toegestane niveau. Daarnaast zullen de realisaties van de in- en verkopen in de praktijk gevolgd en de afwijkingen van de richtwaarden gesignaleerd worden. Indien en zodra nodig zullen er compenserende maatregelen getroffen worden, zoals additionele inkopen en/of verlaging/verhoging van de verkopen.

In tabel 1 is het verwachte aanbod aan GasTerra (BP 2007) weergegeven² na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving (welke verschillen per jaar).

Periode	2007/2011	2011/2016	2017/2021	2022/2026
Aanbod non-Groningen	145	90	65	45
<i>waarvan land</i>	40	20	10	5
<i>waarvan zee</i>	95	35	15	5
<i>waarvan futures</i>	10	35	40	35
Groningen	225	205	210	160
Totaal non-G en Groningen	370	295	275	205

Tabel 1. Het verwachte aanbod aan GasTerra volgens BP 2007 in de komende 20 jaar in miljard m³(35,17) per periode van vijf jaar conform de opgaven van de producenten rekening houdend met de berekende percentages volumederving.

Zoals uit de voorliggende rapportage en ook uit voorgaande rapportages blijkt, wordt GasTerra al enige jaren geconfronteerd met dalende productievooruitzichten voor de kleine velden en ook met prognoses van de producenten die telkens neerwaarts worden bijgesteld.

² Het betreft hier de verwachte cijfers van de fysieke productie, d.w.z. nog zonder toepassing van de correctie voor het effect van de "vervangende productieprofielen".

Ten opzichte van het BP 2006 is het non-Groningen aanbod aan GasTerra volgens BP 2007 wederom gedaald. Er blijken twee hoofdredenen daarvoor te zijn: ten eerste worden de futures door de producenten lager ingeschat dan in de afgelopen jaren; en ten tweede zijn de opgaven door de producenten voor de bestaande velden gedaald en dan vooral voor de categorie zeevelden.

Voor de overlappende periode van de jaren 2007 t/m 2025 is het verschil in aanbodvolumes aan GasTerra volgens BP 2007 respectievelijk BP 2006 in totaal circa minus 60 mrd m³. Het grootste verschil wordt genoteerd in de categorie futures, die rond 40 mrd m³ lager geraamd wordt dan in het vorige BP. Daarnaast zijn de opgaven voor de aangetoonde velden in de categorie Land licht gestegen (+5 mrd m³) terwijl die voor de categorie Zee flink zijn gedaald (-25 mrd m³).

Uit de cijfers wordt duidelijk dat de decline fase van de productie uit de gezamenlijke kleine velden is aangebroken, dat wil zeggen dat de productie ieder jaar zal dalen. Zorgwekkend is vooral ook dat het eerder gesignaleerde verschijnsel dat de prognoses van de producenten jaar op jaar telkens neerwaarts worden bijgesteld nog steeds niet tot een einde is gekomen.

Zoals uit de eveneens aan u toegezonden rapportage ex artikel 56 Gaswet moge blijken heeft GasTerra mede met het oog hierop eind vorig jaar een aanpassing van het inkoopbeleid doorgevoerd die naar wij hopen positief zal uitwerken op het verhogen van de productie. Wij menen daarnaast dat het aanbevelenswaardig zou zijn indien ook de Rijksoverheid waar mogelijk procedures en financiële regelingen zou aanpassen opdat het mijnbouwklimaat verder verbeterd wordt en de productie uit de Nederlandse kleine velden in positieve zin bevorderd wordt.

Inpassing van het non-Groningen gas

Het gas uit kleine velden heeft veelal een andere samenstelling dan het G-gas uit het Groningen-veld. Dat verschil resulteert in een andere calorische waarde van het gas. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de Wobbe-index, het methaangehalte en het CO₂-gehalte verschillend. Deze 'afwijkende gassen' moeten 'ingepast' worden teneinde al het getransporteerde gas zonder problemen aan de diverse eindgebruikers die zijn aangesloten op het transportsysteem van GTS of aan andere binnenlandse en buitenlandse netbeheerders te kunnen leveren conform de daarvoor geldende specificaties. Het betreft daarbij niet alleen het aanpassen van de gaskwaliteiten aan de eisen van de markt, maar ook het overbruggen van de verschillen tussen afname- en productieprofielen. Het oplossen van deze 'inpassingsproblematiek' vergt een continue aandacht van GasTerra, onder andere door gebruik te maken van de bij GTS gecontracteerde dienst "gaskwaliteitconversie" en van de ondergrondse bergingen waarover GasTerra beschikt.

De inname en inpassing van het gas uit de kleine velden is niet een taak van alleen GasTerra maar ook van de beheerder van het landelijk gastransportsysteem GTS, namelijk door het ontwikkelen van invoedingspunten (artikel 54a Gaswet), die daartoe zo nodig voorwaarden kan stellen met betrekking tot de inname van gassen (artikel 54b Gaswet). Met het oog daarop voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het kleine-velden-gas en maakt daarover afspraken.

Zoals ook vorig jaar gerapporteerd is, wordt een specifiek inpassingsprobleem gevormd door de zogeheten 'kwaliteitsarme gassen'. Dit zijn gassen met een sterk afwijkende gassamenstelling (zoals een hoog CO₂-gehalte). Het innemen van dergelijke gassen is niet zonder meer mogelijk omdat dit kan leiden tot problemen bij de gebruikers van het gas. Dit speelt in het bijzonder op het innamepunt NGT waar de voorziene ontwikkeling van het kooldioxidegehalte van het aangeboden gas enige zorgen baart. Voor de korte termijn is dit opgelost door het maken van operationele afspraken met GTS. Mogelijk voldoet over enige tijd de operationele oplossing niet langer en GasTerra gaat er van uit dat in dat geval de netbeheerder GTS tijdig adequate investeringen zal doen.

RAPPORTAGE 2007 EX ARTIKEL 56 GASWET**Inleiding**

Artikel 56 van de Gaswet (in het navolgende: GW) schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 GW (vaststelling door de Minister van het maximale niveau voor het Groningenveld) en artikel 54 GW (uitvoering van het kleine-velden-beleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het kleine-velden-beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage ex artikel 54 GW van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het gevoerde beleid toegelicht.

De uitvoering van het kleine-velden-beleid door GasTerra

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plateau, kan gekarakteriseerd worden door de volgende hoofdenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan in beginsel altijd door een producent verkocht worden aan GasTerra¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 GW, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt gebracht worden. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals de "inpassingsaspecten" (gaskwaliteit en loadfactor) en de aansluiting op het landelijke gastransportnet².
 - a. Wat betreft de inpassing wordt door GasTerra een faciliterend beleid gevoerd. Door het inkopen van de dienst "gaskwaliteitsconversie" van GTS en door de inzet van de ondergrondse bergingen waarover GasTerra beschikt wordt de inpassing van ingekocht kleine-velden-gas in de portefeuille van GasTerra mogelijk gemaakt.
 - b. De taak om (nieuwe) kleine velden aan te sluiten op het transportsysteem berust krachtens artikel 54a GW bij de beheerder van het landelijk gastransportnet, GTS B.V., die - gelet op een doelmatige uitvoering van zijn taken - aan de inname van gas uit kleine velden ook voorwaarden kan verbinden (artikel 54b GW).
 - c. Met het oog op het bovenstaande voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het kleine-velden-gas en maakt daarover met GTS afspraken.

Binnen dit kader stelt GasTerra de inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in deze rapportage.

Vooruitzichten

Naast de door GasTerra vast te stellen voorwaarden die de productie uit kleine velden bepalen zijn er ook exogene factoren zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van overheids-

¹ De Minister kan GasTerra tijdelijk ontheffen van deze innameverplichting krachtens artikel 54 lid 2 GW.

² Krachtens artikel 54a GW heeft de beheerder van het landelijk gastransportnet GTS de taak om ten behoeve van de inname van gas uit de kleine velden invoedingpunten te ontwikkelen. De Minister kan GTS ontheffing verlenen (art 54a lid 2 GW) en GTS kan aan de inname voorwaarden stellen (art 54b GW).

wege, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu)vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het 'mijnbouwklimaat' in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de kleine velden.

In voorgaande jaren werd GasTerra geregeld geconfronteerd met stagnerende realisaties en prognoses van de producenten die neerwaarts werden bijgesteld. Nadat deze trend in Business Plan 2006 (in het navolgende: BP) tot een halt leek te zijn gekomen bleek uit de opgaven van de producenten voor BP 2007 dat wederom een verlaging van de prognoses is opgetreden. Wat betreft de cijfers wordt verwezen naar de rapportage ex artikel 54 GW. Een en ander wordt geïllustreerd in de volaende figuur

De kruisjes geven de realisaties aan, dat wil zeggen de aan GasTerra geleverde volumes uit de Nederlandse kleine velden in de afgelopen jaren. Na een sterke stijging in de periode vóór 1990 werd een plateaufase bereikt van 40 – 50 mrd m³/j in de periode die duurde tot circa 2002. Daarna begon de dalende fase voor de productie uit de kleine velden. Zoals gezegd werden de prognoses door de producenten in de afgelopen jaren regelmatig neerwaarts bijgesteld. Dit wordt geïllustreerd door de getrokken lijnen die de prognoses volgens enkele Business Plannen weergeven. In de figuur zijn de cijfers getoond inclusief "volumederving"³.

Het is duidelijk dat de decline fase van de productie uit de gezamenlijke kleine velden zich voortzet, dat wil zeggen dat de productie ieder jaar zal gaan dalen. Zorgwekkend is verder dat het eerder gesignaleerde verschijnsel dat de prognoses van de producenten jaar op jaar telkens neerwaarts worden bijgesteld nog steeds niet tot een einde is gekomen.

³ De correctie voor volumederving wordt toegelicht in de rapportage ex art 54 GW en wordt toegepast omdat in de praktijk is gebleken dat de ramingen van de producenten gemiddeld gesproken aan de optimistische kant zijn.

Voorwaarden voor levering

Eind 2006 heeft GasTerra de voorwaarden voor levering in positieve zin aangepast, dit mede met het oog op de bovenvermelde constatering. De voorwaarden zijn momenteel als volgt.

Depletie

Vanaf 2003 geldt dat

Deze bedraagt

Voor kleine gasvoorkomens, de zogenaamde marginale gasvelden (dat wil zeggen

wordt een
om de winning

hiervan voldoende rendabel te maken

Deze standaard daghoeveelheden kunnen

Voor bestaande gasvoorkomens zijn

Loadfactor (bedrijfstijd)

De inkoopprijs van GasTerra - de zogenaamde Norminkoopprijs (NIP) - is gebaseerd op een loadfactor

Verder kent GasTerra

voor velden die
Indien meer dan

van het veld geproduceerd is kan de producent opteren voor

Hiervoor geldt een

gemaximeerd volume

voor zowel nieuwe als bestaande

velden. In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de vigerende minimale en maximale loadfactoren.

Categorie	Min. LF	Max. LF
-----------	---------	---------

- De standaardwaarden voor depletie zijn
- Dit betekent dus een depletie
afhankelijk van de veldgrootte.
- Dit betekent dus een depletie
afhankelijk van de veldgrootte.

Het is de verwachting dat de geboden opties door de producenten aangegrepen zullen worden. Dat zal dan leiden tot een zekere "volume-versnelling" t.o.v. eerdere ramingen. Dat wil zeggen dat de realisaties op de korte termijn naar verwachting hoger zullen uitkomen dan eerder geraamd.

Dit effect is niet in de figuur op pagina 2 getoond, aangezien die gebaseerd is op de ramingen t.b.v. BP 2007.

Nieuwe leveringen in 2006

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

Tabel 1. Nieuwe leveringen in 2006 aan GasTerra.

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van de kleine velden ontvangen een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoopprijs (NIP). De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

De NIP-systematiek is onlangs door GasTerra aangepast. Op grond daarvan wordt aan de producenten voorgesteld de nieuwe NIP-formule voor alle (bestaande en nieuwe) contracten vanaf 1 januari 2007 van kracht te laten zijn voor een periode van 1 jaar.

Het afgelopen jaar waren de 1-jaarsprijzen volgens de formule NIP-2006 in semester 1 en semester 2 als volgt⁷.

Jaar - kwartaal	NIP (EUR ct per m3)	Prijs NIP 2006
2006 - I		Semester 1
2006 - II		Semester 1
2006 - III		Semester 2
2006 - IV		Semester 2

Tabel 2. De Norminkooprijzen in 2006.

zijn de kwartaalgemiddelden (afgerond op een cijfer achter de komma).

e vermelde prijzen

ET

GasTerra

Hare Excellentie de Minister van
Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

GasTerra B.V.
Postbus 477
9700 AL Groningen
Rozenburglaan 11
T 050 364 86 48
F 050 364 86 00
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814409325B01
Handelsregister Groningen 02089290
www.gasterra.nl

Datum 9 april 2008
Ons kenmerk H 08.014
Onderwerp Rapportages 2008 ex artikel 54 en 56 Gaswet

Doorkiesnummer
Uw kenmerk

Excellentie,

Uit artikel 54 eerste lid sub c van de Gaswet volgt dat GasTerra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het 'kleine velden' beleid).

Uit artikel 56 eerste lid van de Gaswet volgt verder dat GasTerra B.V. alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 2° lid en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de informatie als bedoeld in artikel 54 1° lid respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen. Deze zijn grijs gemarkeerd. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van GasTerra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen

RAPPORTAGE 2008 EX ARTIKEL 54 GASWET

Inleiding

Jaarlijks raamt GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹ die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de eerstvolgende twintig jaren. GasTerra maakt daarbij onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2007 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2008 (in het navolgende: BP 2008). De raming voor de afname uit het Groningen-veld houdt rekening met de in de jaren 2006 en 2007 gerealiseerde afname uit het veld en wijkt af van het in het BP2008 vermelde afnamepatroon.

De inname van gas uit de 'kleine velden' is gestoeld op de balansfunctie van het Groningen-veld. In uw brief d.d. 22 december 2005 heeft u op grond van artikel 55, 1° lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningen-veld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 - 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, 1° lid van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt ten hoogste gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) / jaar voor de periode 2006 - 2015, oftewel een totale hoeveelheid voor deze periode van maximaal 425 miljard m³ (35,17).

Rekening houdend met reeds aangegane verkoopverplichtingen en met aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er van uit dat de totale afname uit het Groningen-veld gedurende deze periode zal uitkomen op genoemde maximale hoeveelheid. Op basis van de gerealiseerde afname uit het Groningen-veld in de jaren 2006 en 2007 (zie tabel 1) betekent dit voor de rest van de periode een gemiddelde jaarhoeveelheid van 45,4 miljard m³ (35,17) / jaar. Voor de jaren na 2015 is GasTerra uitgegaan van de verwachting dat de hoeveelheden tot circa 2020 opnieuw gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) / jaar zullen bedragen. Daarna zullen de af te nemen jaarhoeveelheden geleidelijk dalen, omdat het Groningen-veld dan zal overgaan in de 'decline'-fase, die zal voortduren tot ver na het jaar 2040. De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningen-veld zal te zijner tijd samen met NAM worden bestudeerd en vastgesteld.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uitging kunnen komen. Zo kan het aanbod onder invloed van het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan thans door GasTerra wordt geraamd. Verder kunnen de te verkopen volumes als gevolg van marktverhoudingen en weersomstandigheden aanzienlijk afwijken van de opgestelde prognoses.

Als gevolg van de introductie van bovengenoemd plafond voor het Groningen-veld is de balansfunctie van het Groningen-veld veranderd, met name gezien over een langere periode. Die functie hield traditioneel in dat alle afwijkingen ten aanzien van de verkopen en/of van de productie uit de 'kleine velden' - zowel op korte als ook op lange termijn - resulteerden in hogere of lagere afnames uit het Groningen-veld. In het aangepaste beleid sinds 2006 wordt het Groningen-plafond van 425 miljard m³ (35,17) gezien als een doelwaarde op zichzelf. Afwijkingen kunnen nu alweer nog voor de korte termijn met behulp van het Groningen-veld worden opgevangen. Dat uit zich dan

¹ waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlands deel van het Continentaal Plat.

² Zowel bij de gerealiseerde afname als bij de nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke afname door GasTerra uit het Groningen-veld, doch om de hoeveelheden die worden verkregen door van de fysieke afname de hoeveelheden brandstofgas, vulgas en vervangende productieprofielen af te trekken. De hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen worden vervolgens bijgeteld bij het aanbod kleine velden. Van de fysieke afname uit Groningen maakt geen deel uit de afname uit de bronnen Marum en Warffum. De afname uit deze bronnen is opgenomen in het aanbod kleine velden.

In afname niveaus die per jaar naar boven of naar beneden afwijken van de gemiddelde waarde van 42,5 miljard m³ (35,17) / jaar. Voor de balans op langere termijn is GasTerra sinds enkele jaren overgegaan op een sturend inkoop- en verkoopbeleid. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder Business Plan het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de afname door GasTerra uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 zal uitkomen op de doelwaarde. De realisaties van de in- en verkopen worden nauwlettend gevolgd, zodat afwijkingen van de richtwaarden tijdig worden onderkend. Indien en zodra nodig zullen er compenserende maatregelen worden getroffen, zoals extra inkoop en/of aanpassing van de verkoophoeveelheden.

Jaar	2006	2007
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum)	33,2	29,2
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas en vulgas	33,0	30,7
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas, vulgas en vervangend productieprofiel	32,2	29,9

Tabel 1: De gerealiseerde afname van Groningengas door GasTerra in de jaren 2006 en 2007 in miljard m³ (35,17).

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In onderstaande tabel staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de 'kleine velden' en de verwachte afname uit het Groningenveld.

Het aanbod uit de 'kleine velden' is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land, aangetoonde velden op zee, vervangende productieprofielen en nog niet aangetoonde reserves ('futures'). Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant, omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert. De categorie 'futures' betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden. In het BP 2008 wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas dat betreft voornamelijk de post 'futures', maar ook een kleine hoeveelheid reeds aangetoonde reserves - door de producenten zal worden verkocht aan GasTerra in lijn met hun huidige verkoopbeleid.

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van opgaven van de producenten. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat eerdere ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om te komen tot zo realistisch mogelijke waarden wordt in het BP 2008 daarom een correctie toegepast. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de ramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt per toekomstige periode en per invoedingspunt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties. Jaarlijks wordt deze correctie op basis van de nieuwste gegevens aangepast.

In tabel 2 is de verwachte afname door GasTerra weergegeven na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving.

³ De vulgashoeveelheid in 2007 was negatief in verband met testprogramma's voor de ondergrondse berging van CO₂ in het Noord- en Oostpakket.

⁴ Het onderscheid tussen de categorieën 'land' en 'zee' is hier gemaakt op basis van de Van Oortvelding zijnde voorvelden en niet op basis van de ligging op het Nederlandse territorium resp. het Conventieal Plot.

Periode	2008/2012	2013/2017	2018/2022	2023/2027
Aanbod 'kleine velden' ⁵	150	75	55	35
<i>waarvan land</i>	45	20	10	5
<i>waarvan zee</i>	95	30	10	5
<i>waarvan 'futures'</i>	10	25	35	25
Afname uit het Groningenveld ⁶	215	230	200	130
Totaal afname Nederlands gas	365	305	255	165

Tabel 2. De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten en rekening houdend met de berekende percentages volumederving.

Zoals uit de voorliggende rapportage en uit voorgaande rapportages ex artikel 54 Gaswet blijkt, wordt GasTerra al enige jaren geconfronteerd met het beeld van een teruglopend aanbod uit de 'kleine velden' gedurende de beschouwde twintig jaren. In de voorgaande rapportages moesten daarenboven de prognoses van de producenten ook nog eens telkens neerwaarts worden bijgesteld in vergelijking met de prognoses van een jaar eerder.

Die laatste trend lijkt nu voor de eerste planjaren gestuit, mede als gevolg van een aanpassing van GasTerra's Inkoopvoorwaarden voor de 'kleine velden', waardoor deze velden in een hoger tempo mogen worden geproduceerd. Ten opzichte van het vorige Business Plan is het 'kleine velden' aanbod aan GasTerra volgens BP 2008 in de eerste vijf planjaren iets hoger. Anderzijds heeft de wijziging van de Inkoopvoorwaarden tot gevolg dat op middellange termijn het 'kleine velden' aanbod aan GasTerra wederom is gedaald. Ook het aanbod uit 'futures' wordt door de producenten opnieuw lager geraamd dan vorig jaar. Al met al is er daardoor wederom sprake van een lager cumulatief aanbod uit 'kleine velden': in de rapportage 2007 ex artikel 54 Gaswet bedroeg het totaalcijfer over de periode 2007 - 2026 345 miljard m³ (35,17), thans komt het totaalcijfer over de periode 2008 - 2027 uit op 315 miljard m³ (35,17).

De afname uit het Groningenveld wordt in de jaren dat ook voor dit veld de 'decline'-fase ingaat (ongeveer vanaf het jaar 2020), eveneens lager ingeschat dan vorig jaar, overigens onder handhaving van de reserveverwachting voor het veld, hetgeen betekent dat de 'decline'-fase langer zal gaan duren.

Een verbetering van het mijnbouwklimaat zoals onder meer bepleit in een recent rapport van het bureau 'Policy Research Corporation' zal ervoor kunnen zorgen dat de toekomstige productie uit de Nederlandse 'kleine velden' in positieve zin wordt bevorderd. GasTerra is verheugd dat u kenbaar heeft gemaakt een dergelijke verbetering te willen realiseren.

Inpassing van de 'kleine velden'

Het gas uit 'kleine velden' heeft veelal een andere samenstelling dan het gas uit het Groningenveld. Dat verschil resulteert in een andere calorische waarde van het gas. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de Wobbe-index, het methaangehalte en het CO₂-gehalte verschillend. Deze 'afwijkende gassen' moeten worden 'ingepast' teneinde al het getransporteerde gas zonder problemen aan de diverse eindgebruikers die zijn aangesloten op het transportsysteem van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) of aan andere binnenlandse en buitenlandse

⁵ Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.

⁶ Het betreft hier dus de verwachte cijfers van de fysieke afname na toepassing van de correctie voor het effect van brandstofgas, vulgas en vervangende productieprofielen.

netbeheerders te kunnen leveren conform de daarvoor geldende specificaties. Het betreft daarbij niet alleen het aanpassen van de gaskwaliteiten aan de eisen van de markt, maar ook het overbruggen van de verschillen tussen afname- en productieprofielen.

Het oplossen van deze 'inpassingsproblematiek' vergt een continue aandacht van GasTerra, onder andere door gebruik te maken van de bij GTS gecontracteerde dienst 'kwaliteitsconversie' en van de voor productiedoelenden beschikbare dienstverlening uit ondergrondse bergingen waarover GasTerra zeggenschap heeft. De Inname en Inpassing van het gas uit de 'kleine velden' is niet een taak van GasTerra alleen, maar ook van GTS, namelijk door het ontwikkelen van invoedingspunten (artikel 54a Gaswet). GTS kan zo nodig voorwaarden stellen met betrekking tot de Inname van gassen (artikel 54b Gaswet). Met het oog daarop voert GasTerra waar nodig overleg met GTS over de Inname en Inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

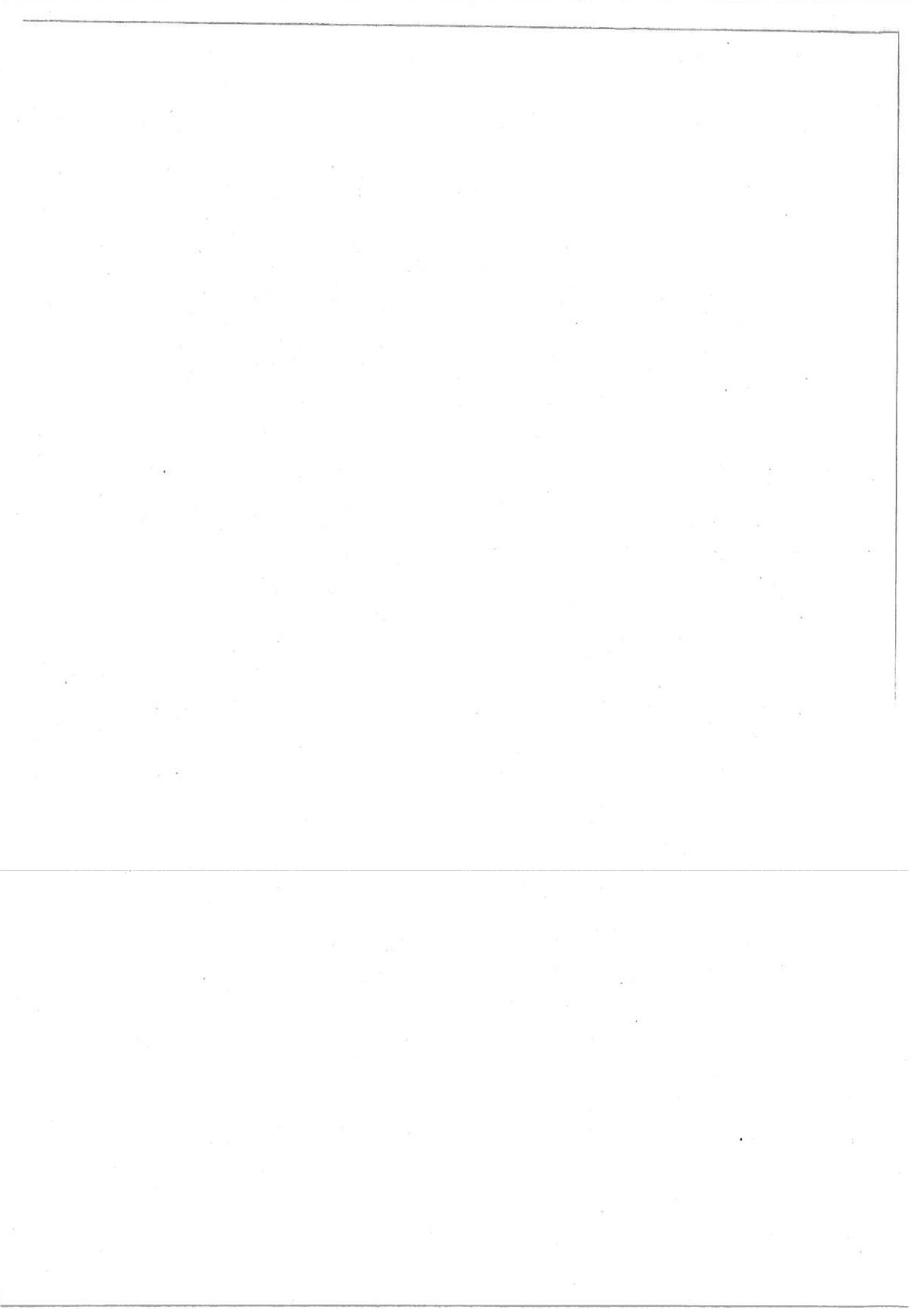
GasTerra voorziet voor de komende jaren een duidelijk substitutie-effect, waarbij het teruglopende aanbod van hoogcalorisch gas uit de 'kleine velden' zal worden opgevangen door een ten opzichte van 2006 en 2007 flink stijgende afname van gas uit het Groningenveld. Hoewel deze vooruitzichten voor de afzonderlijke jaren onzekerheden kennen, verwacht GasTerra dat hierdoor de markt voor de dienst 'kwaliteitsconversie' minder krap zal worden, waardoor deze dienst door GTS kan worden omgezet in een zogenaamde systeemdienst en de integratie van de markten voor hoog- en laagcalorisch gas in Nederland wordt bestendigd. Ook kunnen hierdoor nieuwe investeringen van GTS in kwaliteitsconversiemiddelen voor de Inpassing van hoogcalorisch gas worden voorkomen of uitgesteld. Voor een goede Inpassing moet dan wel gelden dat binnen het regime van een systeemdienst voor kwaliteitsconversie ook een dienst 'omgekeerde kwaliteitsconversie' (het faciliteren door GTS van een uitwisseling van laag- en hoogcalorisch gas tussen verschillende shippers) wordt gerealiseerd.

Zoals ook vorig jaar is gerapporteerd, wordt een specifiek Inpassingsprobleem gevormd door de zogeheten 'kwaliteitsarme gassen'. Dit zijn gassen met een sterk afwijkende gassamenstelling (zoals een hoog kooldioxidegehalte). Het Innemen van dergelijke gassen door GTS is niet zonder meer mogelijk, omdat dit kan leiden tot problemen bij de gebruikers van het gas. Dit speelt in het bijzonder op het invoedingspunt NGT, waar de voorziene ontwikkeling van het CO₂-gehalte van het aangeboden gas enige zorgen baart. Voor de korte termijn is dit opgelost door het maken van operationele afspraken tussen GTS en GasTerra. Mogelijk voldoet over enige tijd de operationele oplossing niet langer. GasTerra gaat er van uit dat in dat geval GTS in de gelegenheid zal worden gesteld tijdig adequate investeringen te doen.

Iets soortgelijks doet zich voor bij het invoedingspunt Kootstertille, waar de calorische waarde ontwikkeling van het aangeboden 'kleine velden' gas wellicht noopt tot uitbreiding van de lokale stikstofinjectiefaciliteit.

GTS merkt op dat duidelijke (investerings)criteria en andere instrumenten voor het Innemen van 'kleine velden' gas door GTS, gevat in een wettelijk kader en rekening houdend met de totale baten die de winning van dit 'kleine velden' gas voor de Nederlandse samenleving oplevert, thans ontbreken.⁷ Volgens GTS zou een dergelijk wettelijk kader een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het wegnemen van onzekerheden ten aanzien van de omvang en tijdigheid van investeringen in het landelijk gastransportnet ten behoeve van de Inname van 'kleine velden'. GasTerra onderschrijft deze conclusie van GTS en ondersteunt de aanbeveling om het regulatoire kader waarin GTS dient te opereren, op dit punt aan te vullen. Wij vernemen dat overleg hierover tussen uw ministerie en GTS reeds gaande is.

⁷ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden", december 2007, rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

RAPPORTAGE 2008 EX ARTIKEL 56 GASWET

Inleiding

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54 van de Gaswet (uitvoering van het 'kleine velden' beleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het 'kleine velden' beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage ex artikel 54 van de Gaswet van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het 'kleine velden' beleid door GasTerra

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan in beginsel altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn vooralsnog alleen technische aspecten zoals de 'inpassingsaspecten' (gaskwaliteit en loadfactor) en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
 - a. Wat betreft de inpassing wordt door GasTerra een faciliterend beleid gevoerd. Door het inkopen van de dienst 'kwaliteitsconversie' van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) en door de inzet van de ondergrondse bergingen waarover GasTerra voor productiedoeleinden beschikt, wordt de inpassing van ingekocht 'kleine velden' gas in de portefeuille van GasTerra mogelijk gemaakt.
 - b. De taak om (nieuwe) 'kleine velden' aan te sluiten op het transportsysteem berust krachtens artikel 54a van de Gaswet bij GTS, die - gelet op een doelmatige uitvoering van zijn taken - aan de inname van gas uit 'kleine velden' voorwaarden kan verbinden (artikel 54b van de Gaswet).
 - c. Met het oog op het bovenstaande voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

Binnen dit kader stelt GasTerra de inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in deze rapportage.

Vooruitzichten

Naast de door GasTerra vast te stellen voorwaarden die de productie uit 'kleine velden' bepalen, zijn er ook exogene factoren, zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van

¹ De Minister kan GasTerra tijdelijk ontheffen van deze innameverplichting krachtens artikel 54 lid 2 van de Gaswet

overheidswege, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu) vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het 'mijnbouw klimaat' in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de 'kleine velden'.

In voorgaande jaren werd GasTerra geconfronteerd met stagnerende realisaties van de productie uit 'kleine velden' en met prognoses van de producenten die van jaar op jaar neerwaarts werden bijgesteld. Thans laten de prognoses voor de eerstkomende jaren in tegenstelling tot de vorige rapportage een lichte stijging zien, waarschijnlijk door de volumeverversnelling als gevolg van de verbeterde inkoopvoorwaarden van GasTerra (zie hierna). Cumulatief over een periode van twintig jaren is er overigens wederom sprake van een lager aanbod uit 'kleine velden'. Voor de volumeprognoses verwijzen wij naar onze rapportage 2008 ex artikel 54 van de Gaswet.

In 2007 heeft het bureau 'Policy Research Corporation' in opdracht van GasTerra een studie verricht en hierover in september 2007 een rapport opgesteld onder de titel "Naar een doelmatige winning van kleine velden gas". Dit rapport komt met twee hoofdmaatregelen ter versterking van het mijnbouw klimaat. In de eerste plaats het stimuleren van exploratie en productie van 'kleine velden', o.a. door de aanpak van slapende vergunningen; in de tweede plaats maatregelen op het gebied van de accommodatie van het 'kleine velden' gas in het hoofdtransportnet van GTS.

Voorwaarden voor levering

Eind 2006 heeft GasTerra de voorwaarden voor levering in positieve zin aangepast. De voorwaarden zijn momenteel als volgt.

Depletie

Vanaf 2003 geldt dat:

Deze bedraagt:

Voor de zogenaamde marginals

wordt een standaard daghoeveelheid toegestaan om de winning hiervan voldoende rendabel te maken. Onder deze regeling mogen producenten

kunnen.

Deze standaard daghoeveelheden

Loadfactor (bedrijfstijd)

De standaardwaarden voor deple-

tenzij anders vermeld hebben de in de deze rapportage vermelde gashoeveelheden betrekking op 03 tel

quel.

Dit betekent dus een de

Dit betekent

De Inkooprijs van GasTerra - de zogenaamde Norminkooprijs (NIP) - is gebaseerd op de Producten hebben de optie

Verder kent GasTerra

voor velden die in de
Indien meer dan

kan de producent opteren voor a

Hiervoor geldt een gemaximeerd volume, dat

Per 1 januari 2007 zijn de toegestane loadfactoren

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de vigerende loadfactoren.

Categorie	Min. LF	Max. LF
-----------	---------	---------

Tabel 1. Overzicht toegestane loadfactoren.

De geboden opties voor verhoging van de loadfactor zijn door de producenten nagenoeg in alle gevallen aangegrepen. Dit leidt tot een volumeversnelling ten opzichte van eerdere ramingen die zoals reeds opgemerkt is verwerkt in onze rapportage ex artikel 54 van de Gaswet

Nieuwe leveringen in 2007

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

Tabel 2. Nieuwe leveringen in 2007 aan GasTerra.

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van de 'kleine velden' ontvangen een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoopprijs (NIP). De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

Een van de determinanten van de vergoeding betreft de doorberekening van de transportkosten die GasTerra aan GTS moet vergoeden voor de invoeding en afvoer van het 'kleine velden' gas in het landelijk gastransportnet. Thans worden nieuwe regelingen voorbereid die van invloed zullen zijn op de door GTS toe te passen tarieven. Onder meer is daarbij de vraag aan de orde op welke wijze GTS gecompenseerd wordt voor de investeringskosten die de komende jaren in het kader van de gasrotonde zullen worden gemaakt. Het lijkt ons wenselijk en redelijk dat bij de kosten-toewijzing het kostenveroorzakingsbeginsel wordt toegepast en dat de 'kleine velden' in dat kader derhalve worden ontzien. Gaarne vragen wij uw aandacht hiervoor.

aan de producenten voorgesteld de nieuwe NIP-formule voor alle (bestaande en nieuwe) contracten tevens vanaf 1 januari van kracht te laten zijn voor een periode van 1 jaar.

Het afgelopen jaar waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2007 als volgt⁶⁷

<u>Jaar - kwartaal</u>	<u>NIP (EUR ct per m3)</u>
2007 - I	
2007 - II	
2007 - III	
2007 - IV	

Tabel 3. De Norminkooprijzen in 2007

zijn de kwartaalgemiddelden (afgerond op een cijfer achter de komma).

vermelde prijzen

20090904/00607

9066540

ET

Gasterra

D 8/14

Hare Excellentie de Minister van
Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Gasterra B.V.
Postbus 57
4700 AB Groot-
Rechten
t 0162 36 41
f 0162 36 40
e communicatie@gasterra.nl
www.gasterra.nl

Datum 6 april 2009
Ons kenmerk D 09.021
Onderwerp Rapportages 2009 ex artikel 54 en 56 Gaswet

Doorkiesnummer
Uw kenmerk

VERTROUWELIJK

Excellentie,

Uit artikel 54 lid 1 sub c van de Gaswet volgt dat Gasterra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitvoering van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het kleine veldbeleid).

Uit artikel 56 lid 1 van de Gaswet volgt verder dat Gasterra B.V. alle inlichtingen verschaft die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 lid 2 en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages de informatie als bedoeld in artikel 54 respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen. Volgens artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob) zijn deze gegevens niet openbaar gemaakt. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van Gasterra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen

Blad 1 van 1

010-0208

2009/04/07

RAPPORTAGE 2009 EX ARTIKEL 54 GASWET

Inleiding

Jaarlijks raamt GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹ die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de eerstvolgende twintig jaren. GasTerra maakt daarbij onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2008 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2009 (in het navolgende: BP 2009). De raming voor de afname uit het Groningenveld houdt rekening met de in de jaren 2006, 2007 en 2008 gerealiseerde afname uit het veld.

De inname van gas uit de 'kleine velden' is gestoeld op de balansfunctie van het Groningenveld. In uw brief d.d. 22 december 2005 heeft u op grond van artikel 55, 1^e lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 - 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, 1^e lid van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt ten hoogste gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) / jaar voor de periode 2006 - 2015, oftewel een totale hoeveelheid voor deze periode van maximaal 425 miljard m³ (35,17).

Rekening houdend met reeds aangegane verkoopverplichtingen en met aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er van uit dat de totale afname uit het Groningenveld gedurende deze periode zal uitkomen op genoemde maximale hoeveelheid. Op basis van de gerealiseerde afname² uit het Groningenveld in de jaren 2006, 2007 en 2008 (zie tabel 1) betekent dit voor de rest van de periode een gemiddelde jaarhoeveelheid van 46,3 miljard m³ (35,17) / jaar. Voor de jaren na 2015 is GasTerra uitgegaan van de verwachting dat de hoeveelheden tot circa 2015 opnieuw gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) / jaar zullen bedragen. Daarna zullen de af te nemen jaarhoeveelheden geleidelijk dalen, omdat het Groningenveld dan zal overgaan in de 'decline'-fase, die zal voortduren tot ver na het jaar 2040. De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningenveld zal te zijner tijd samen met NAM worden bestudeerd en vastgesteld.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uiting kunnen komen. Zo kan het aanbod onder invloed van het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan thans door GasTerra wordt geraamd. Verder kunnen de te verkopen volumes als gevolg van economische ontwikkelingen, marktverhoudingen en weersomstandigheden aanzienlijk afwijken van de opgestelde prognoses.

Als gevolg van de introductie van bovengenoemd plafond voor het Groningenveld is de balansfunctie van het Groningenveld veranderd, met name bezien over een langere periode. Die functie hield traditioneel in dat alle afwijkingen ten aanzien van de verkopen en/of van de productie uit de 'kleine velden' - zowel op korte als ook op lange termijn - resulteerden in hogere of lagere afnames uit het Groningenveld. In het aangepaste beleid sinds 2006 wordt het Groningenplafond van 425 miljard m³ (35,17) gezien als een doelwaarde op zichzelf. Afwijkingen kunnen nu alleen nog voor de korte termijn met behulp van het Groningenveld worden opgevangen. Dat uit zich dan in afnameniveaus die per jaar naar boven of naar beneden afwijken van de gemiddelde waarde van

¹ waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlandse deel van het Continentaal Plafond.

² Zowel bij de gerealiseerde afname als bij de nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke afname door GasTerra uit het Groningenveld, doch om de hoeveelheden die worden verkregen door van de fysieke afname de hoeveelheden brandstofgas, vulgas (saldo) en vervangende productieprofielen af te trekken. De hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen worden vervolgens bijgeteld bij het aanbod kleine velden. Van de fysieke afname uit Groningen maakt geen deel uit de afname uit de bronnen Marum en Warffum. De afname uit deze bronnen is opgenomen in het aanbod kleine velden.

2009/04/07

42,5 miljard m³ (35,17) / jaar. Voor de balans op langere termijn is GasTerra sinds enkele jaren overgegaan op een sturend inkoop- en verkoopbeleid. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder Business Plan het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de afname door GasTerra uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 zal uitkomen op de doelwaarde. De realisaties van de in- en verkopen worden nauwlettend gevolgd, zodat afwijkingen van de richtwaarden tijdig worden onderkend. Indien en zodra nodig zullen er compenserende maatregelen worden getroffen, zoals extra inkoop en/of aanpassing van de verkoophoeveelheden.

Jaar	2006	2007	2008
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum)	33,2	29,2	41,1
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas en vulgas	33,0	30,7 ³	39,6
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas, vulgas en vervangend productieprofiel	32,2	29,9	38,9

Tabel 1. De gerealiseerde afname van Groningengas door GasTerra in de jaren 2006, 2007 en 2008 in miljard m³ (35,17).

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In onderstaande tabel staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de 'kleine velden' en de verwachte afname uit het Groningenveld.

Het aanbod uit de 'kleine velden' is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land (incl. vervangende productieprofielen), aangetoonde velden op zee en nog niet aangetoonde reserves ('futures'). Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant, omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert⁴. De categorie 'futures' betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden. In het BP 2009 wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas - dat betreft voornamelijk de post 'futures', maar ook een kleine hoeveelheid reeds aangetoonde reserves - door de producenten zal worden verkocht aan GasTerra, in lijn met hun huidige verkoopbeleid.

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van opgaven van de producenten. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat eerdere ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om te komen tot zo realistisch mogelijke waarden wordt in het BP 2009 daarom een correctie toegepast. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de ramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt per toekomstige periode en per invoedingspunt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties. Jaarlijks wordt deze correctie op basis van de nieuwste gegevens aangepast.

³ De vulgashooftheid in 2007 was negatief in verband met testprogramma's voor de ondergrondse berging van Noor en Gringakerk.

⁴ Het onderscheid tussen de categorieën 'land' en 'zee' is hier gemaakt op basis van de van toepassing zijnde voorwaarden en niet op basis van de ligging op het Nederlandse territorium resp. het Continentaal Plat.

2009/04/09

In tabel 2 is de verwachte afname door GasTerra weergegeven na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving.

Periode	2009/2013	2014/2018	2019/2023	2024/2028
Aanbod 'kleine velden' ^a	140	70	50	30
waarvan land	40	20	10	5
waarvan zee	90	25	10	0
waarvan 'futures'	10	25	30	25
Afname uit het Groningenveld ^b	230	220	190	120
Totaal afname Nederlands gas	370	290	240	150

Tabel 2. De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten en rekening houdend met de berekende percentages volumederving.

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 Gaswet kwam naar voren dat GasTerra al enige jaren wordt geconfronteerd met een teruglopend aanbod uit de 'kleine velden'. Dit beeld wordt in de onderhavige rapportage gecontinueerd, waarbij het aanbod in de afzonderlijke jaren aanvankelijk wel enkele miljarden m³ (35,17) per jaar hoger ligt dan in de rapportage 2008 ex artikel 54 Gaswet. Deze toename wordt in de bovenstaande tabel echter gemaskeerd door het voortschrijden van de twintigjaarsperiode. Al met al is er daardoor wederom sprake van een lager cumulatief aanbod uit 'kleine velden': in de rapportage 2008 ex artikel 54 Gaswet bedroeg het totaalcijfer over de periode 2008 - 2027 315 miljard m³ (35,17), thans komt het totaalcijfer over de periode 2009 - 2028 uit op 290 miljard m³ (35,17). Voor de goede orde: in 2008 is 36 miljard m³ 'kleine velden'-gas geproduceerd.

De afname uit het Groningenveld wordt in de eerste jaren nadat voor dit veld de 'decline'-fase ingaat (ongeveer vanaf het jaar 2019), enkele miljarden m³ (35,17) per jaar lager ingeschat dan vorig jaar. Vanaf 2023 volgt de decline het patroon van vorig jaar.

Recentelijk is door het Ministerie van Financiën de 'uitvoeringsregeling willekeurige afschrijving 2001' gewijzigd. De aangepaste regeling is bedoeld om de liquiditeits- en financieringspositie van bedrijven die voor vervanging- of uitbreidingsinvesteringen staan, te verbeteren en op die manier investeringen te stimuleren. Ook de mijnbouwbedrijven profiteren van deze regeling. Daarnaast heeft u het voornemen aangekondigd om de Mijnbouwwet aan te passen, waardoor gerichte aanvullende financiële stimuleringsmaatregelen ten behoeve van 'marginale velden offshore' kunnen worden genomen. Verder wordt door u gewerkt aan een convenant met de in Nederland actieve gasproducenten inzake het actief benutten van verleende vergunningen. Al deze maatregelen zullen naar het oordeel van GasTerra bijdragen aan het zo goed mogelijk benutten van het resterende Nederlandse 'kleine velden' potentieel gedurende de komende twintig jaren. Gelet op het huidige vooruitzicht van een halvering van de 'kleine velden' productie in een betrekkelijk korte periode van ongeveer vijf jaar acht GasTerra een goede monitoring van de te nemen maatregelen - in de zin dat wordt nagaan of de werking voldoende is - van wezenlijk belang.

Inpassing van de 'kleine velden'

Het gas uit 'kleine velden' heeft veelal een andere samenstelling dan het gas uit het Groningenveld. Dat verschil resulteert in een andere calorische waarde van het gas. Daarnaast zijn bijvoor-

^a Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.

^b Het betreft hier dus de verwachte cijfers van de fysieke afname na toepassing van de correctie voor het effect van brandstofgas, vulgas en vervangende productieprofielen.

beeld de Wobbe-index, het methaangehalte en het CO₂-gehalte verschillend. Deze 'afwijkende gassen' moeten worden 'ingepast' teneinde al het getransporteerde gas zonder problemen aan de diverse eindgebruikers die zijn aangesloten op het transportsysteem van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (In het navolgende: GTS) of aan andere binnenlandse en buitenlandse netbeheerders te kunnen leveren conform de daarvoor geldende specificaties. Het betreft daarbij niet alleen het aanpassen van de gaskwaliteiten aan de elsen van de markt, maar ook het overbruggen van de verschillen tussen afname- en productieprofielen.

Het oplossen van deze 'inpassingsproblematiek' vergt een continue aandacht van GasTerra, onder andere door gebruik te maken van de door GTS aangeboden diensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie', en van de voor productiedoelinden beschikbare dienstverlening uit ondergrondse bergingen waarover GasTerra zeggenschap heeft. De Inname en Inpassing van het gas uit de 'kleine velden' is niet een taak van GasTerra alleen, maar ook van GTS, namelijk door het ontwikkelen van Invoedingspunten (artikel 54a Gaswet). GTS kan zo nodig voorwaarden stellen met betrekking tot de Inname van gassen (artikel 54b Gaswet). Met het oog daarop voert GasTerra waar nodig overleg met GTS over de Inname en Inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

GTS constateert⁷ dat onder meer het ontkoppelde entry/exit-systeem het inschatten van het gebruik van entry- en exitpunten bemoeilijkt. Daardoor zouden gebruikspatronen die afwijken van de gemaakte inschatting tijdelijk kunnen leiden tot het niet volledig innemen van gas in de combinatie die de shipper wenst. GasTerra heeft in de afgelopen jaren haar Inkoopvoorwaarden voor de 'kleine velden' zodanig aangepast dat een maximale jaarproductie uit deze velden wordt bevorderd (zie hiervoor ook de rapportage 2009 ex artikel 56 Gaswet). GasTerra pleit ervoor dat GTS in geval van optreden van de hiervoor beschreven situatie de 'kleine velden' ontziet.

GasTerra voorziet voor de komende jaren een duidelijk substitutie-effect, waarbij het teruglopende aanbod van hoogcalorisch gas uit de 'kleine velden' zal worden opgevangen door een ten opzichte van 2008 verder stijgende afname van gas uit het Groningenveld. Hoewel deze vooruitzichten voor de afzonderlijke jaren onzekerheden kennen, verwacht GasTerra dat hierdoor de behoefte aan 'kwaliteitsconversie' minder zal worden, waardoor nieuwe investeringen van GTS in kwaliteitsconversiemiddelen wellicht achterwege kunnen blijven dan wel kunnen worden uitgesteld.

Zoals ook vorig jaar is gerapporteerd, wordt een specifiek Inpassingsprobleem gevormd door de zogeheten 'kwaliteitsarme gassen'. Dit zijn gassen met een sterk afwijkende gassenstelling. Het innemen van dergelijke gassen door GTS is niet zonder meer mogelijk. Dit speelt in het bijzonder op het Invoedingspunt NGT, waar het CO₂-gehalte van het aangeboden gas enige zorgen baart, al lijkt de toename van het CO₂-gehalte op basis van de huidige prognoses geringer dan vorig jaar. Operationele afspraken dekken de problematiek vooralsnog af. GasTerra gaat er van uit dat GTS zonodig in de gelegenheid zal worden gesteld tijdig adequate investeringen te doen.

Iets soortgelijks doet zich voor bij het Invoedingspunt Kootstertille, waar de calorische waarde ontwikkeling van het aangeboden 'kleine velden' gas wellicht noopt tot uitbreiding van de lokale stikstofinjectiefaciliteit.

GTS merkt op dat duidelijke (investerings)criteria en andere instrumenten voor het innemen van 'kleine velden' gas door GTS, gevat in een wettelijk kader en rekening houdend met de totale baten die de winning van dit 'kleine velden' gas voor de Nederlandse samenleving oplevert, thans nog ontbreken.⁸ Volgens GTS zou een dergelijk wettelijk kader een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het wegnemen van onzekerheden ten aanzien van de omvang en tijdigheid van investeringen

⁷ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden", september 2008, rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

⁸ Idem

2008/04/04/07

Bijlage 1 bij brief D 09.021 d.d. 6 april 2009

Blad 5 van 5

In het landelijk gastransportnet ten behoeve van de inname van 'kleine velden'. In 2008 is een ontwerp wetswijziging geraad gekomen waarmee het geschetste probleem volgens GTS zou worden opgelost. GasTerra onderschrijft de wenselijkheid van deze wetswijziging.

2009/04/09

RAPPORTAGE 2009 EX ARTIKEL 56 GASWET

Inleiding

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (In het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54 van de Gaswet (uitvoering van het 'kleine velden' beleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het 'kleine velden' beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage 2009 ex artikel 54 van de Gaswet van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het 'kleine velden' beleid door GasTerra

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan in beginsel altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals de 'inpassingsaspecten' (gaskwaliteit en loadfactor) en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
 - a. Wat betreft de inpassing wordt door GasTerra een faciliterend beleid gevoerd. Middels de diensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie' van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (In het navolgende: GTS) en door de inzet van de ondergrondse bergingen waarover GasTerra voor productiedoeleinden beschikt, wordt de inpassing van ingekocht 'kleine velden' gas in de portefeuille van GasTerra mogelijk gemaakt.
 - b. De taak om (nieuwe) 'kleine velden' aan te sluiten op het transportsysteem berust krachtens artikel 54a van de Gaswet bij GTS, die - gelet op een doelmatige uitvoering van zijn taken - aan de inname van gas uit 'kleine velden' voorwaarden kan verbinden (artikel 54b van de Gaswet).
 - c. Met het oog op het bovenstaande voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

Binnen dit kader stelt GasTerra de inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in deze rapportage.

Vooruitzichten

¹ De Minister kan GasTerra tijdelijk ontheffen van deze innameverplichting krachtens artikel 54 lid 2 van de Gaswet

200909/04/07

Naast de door GasTerra vast te stellen voorwaarden die de productie uit 'kleine velden' bepalen, zijn er ook exogene factoren, zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van overheidswegen, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu-) vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het 'mijnbouwklimaat' in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de 'kleine velden'.

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 Gaswet kwam naar voren dat GasTerra al enige jaren wordt geconfronteerd met een teruglopend aanbod uit de 'kleine velden'. Dit beeld wordt in de rapportage 2009 ex artikel 54 Gaswet gecontinueerd, waarbij het aanbod in de afzonderlijke jaren aanvankelijk wel enkele miljarden m³ (35,17) per jaar hoger ligt dan in de rapportage 2008 ex artikel 54 Gaswet. Al met al is er echter wederom sprake van een lager cumulatief aanbod uit 'kleine velden': in de rapportage 2008 ex artikel 54 Gaswet bedroeg het totaalcijfer over de periode 2008 - 2027 315 miljard m³ (35,17), thans komt het totaalcijfer over de periode 2009 - 2028 uit op 290 miljard m³ (35,17). Voor de goede orde: in 2008 is 36 miljard m³ 'kleine velden'-gas geproduceerd.

Eind 2008 kwam het Ministerie van Economische Zaken (EZ) met de aankondiging dat de gasproductie uit de kleine gasvelden opnieuw financieel zal worden gestimuleerd². In eerste instantie verwacht EZ dat hiermee 20 miljard m³ gas aan de voorraden kan worden toegevoegd. Deze verwachting is niet verwerkt in de ramingen in de rapportage 2009 ex artikel 54. GasTerra hoopt dat deze maatregel het beoogde effect zal sorteren en dat zonodig aanvullende maatregelen zullen worden genomen.

GTS merkt op dat duidelijke (investerings-)criteria en andere instrumenten voor het innemen van 'kleine velden' gas door GTS, gevat in een wettelijk kader en rekening houdend met de totale baten die de winning van dit 'kleine velden' gas voor de Nederlandse samenleving oplevert, thans nog ontbreken.³ Volgens GTS zou een dergelijk wettelijk kader een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het wegnemen van onzekerheden ten aanzien van de omvang en tijdigheid van investeringen in het landelijk gastransportnet ten behoeve van de inname van 'kleine velden'. In 2008 is een ontwerp wetswijziging gereed gekomen waarmee het geschetste probleem volgens GTS zou worden opgelost. GasTerra onderschrijft de wenselijkheid van deze wetswijziging.

Voorwaarden voor levering

Met inqang van 2009 heeft GasTerra de voorwaarden voor levering in voor de producenten
De voorwaarden zijn momenteel als volgt:

Depletie

De toegelaten minimum depletieperiode bedraagt:

² Brief Minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer "Financiële maatregel marginale gasvelden", 15 december 2008, kenmerk ET/EM/8196350

³ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden", september 2008, rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

2009/04/07
2009/04/09

Tabel 2. Nieuwe leveringen in 2008 aan GasTerra

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van de 'kleine velden' ontvangen een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoopprijs (NIP). De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

Een van de determinanten van de vergoeding betreft de doorberekening van de transportkosten die GasTerra aan GTS moet vergoeden voor de invoeding en afvoer van het 'kleine velden' gas in het landelijk gastransportnet. Thans worden door de NMa nieuwe regelingen voorbereid die van invloed zullen zijn op de door GTS toe te passen tarieven. Onder meer is daarbij de vraag aan de orde op welke wijze GTS gecompenseerd wordt voor de investeringskosten die de komende jaren in het kader van de gasrotonde zullen worden gemaakt. Het lijkt ons wenselijk en redelijk dat bij die kostenverwijzing het kostenveroorzakingsbeginsel wordt toegepast en dat de 'kleine velden' in dat kader derhalve worden ontzien. Gaarne vragen wij uw aandacht hiervoor.

De NIP-systematiek is met ingang van 2007

telkens vanaf 1 januari van kracht te laten zijn voor een periode van 1 jaar.

Het afgelopen jaar waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2008 als volgt³⁾

<u>Jaar - kwartaal</u>	<u>NIP (EUR ct per m3)</u>
2008 - I	
2008 - II	
2008 - III	
2008 - IV	

Tabel 3 De Norminkoopprijzen in 2008

zijn de kwartaalgemiddelden (afgerond op een cijfer achter de komma).

de vermelde onizen

2009/04/07

Voor de zogenaamde marginale gasvelden

wordt een standaard daghoeveelheid (onafhankelijk van de grootte van het veld) toegestaan om de winning hiervan voldoende rendabel te maken. Onder deze regeling mogen producenten

Loadfactor (bedrijfstijd)

De inkoopprijs van GasTerra - de zogenaamde Norminkoopprijs (NIP) - is gebaseerd op een loadfactor

9)

Verder kent GasTerra de

voor velden die in de
van de producent opteren voor een

Categorie	Min. LF	Max. LF
-----------	---------	---------

Tabel 1. Overzicht toegestane loadfactoren.

Looptijd

Van oudsher is de looptijd van contracten gekoppeld aan de levensduur van de velden

Nieuwe leveringen in 2008

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld

Tenzij anders vermeld zijn de in de deze rapportage vermelde daghoeveelheden opgegeven in m³ tel que

100537519

ETM

GasTerra

10/4

Hare Excellentie de Minister van
Economische Zaken
Postbus 20101
2500 PC DEN HAAG

GasTerra B.V.
Postbus 422
5700 AB Venlo
Rozendaelplant 11
T 050 364 86 48
F 050 364 80 00
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814400325B01
Handelsregister G. 04000
02099290
www.gasterra.nl

Datum: 29 maart 2010
Duidingsnummer:
Omschrijving: D.10.0017
Onderwerp: Rapportages 2010 ex artikel 54 en 56 Gaswet

VERTROUWELIJK

Excellentie,

Uit artikel 54 lid 1 sub c van de Gaswet volgt dat GasTerra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het 'kleine velden' beleid).

Uit artikel 56 lid 1 van de Gaswet volgt verder dat GasTerra B.V. alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 lid 2 en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de informatie als bedoeld in artikel 54 respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen in de zin van artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze gegevens zijn grijs gemarkeerd. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van GasTerra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen

RAPPORTAGE 2010 EX ARTIKEL 54 GASWET

Inleiding

Jaarlijks raamt GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹ die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de eerstvolgende twintig jaren. GasTerra maakt daarbij onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2009 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2010 (in het navolgende: BP 2010). De raming voor de afname uit het Groningenveld houdt rekening met de in de jaren 2006 tot en met 2009 gerealiseerde afname uit het veld.

De inname van gas uit de 'kleine velden' is gestoeld op de balansfunctie van het Groningenveld. In uw brief d.d. 22 december 2005 heeft u op grond van artikel 55, 1^e lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 - 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, 1^e lid van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17) voor de periode 2006 - 2015, oftewel gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar. Rekening houdend met bestaande verkoopverplichtingen en met aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er momenteel van uit dat de totale afname uit het Groningenveld gedurende deze periode lager zal zijn dan genoemde maximale hoeveelheid. Op basis van de gerealiseerde afname² uit het Groningenveld in de jaren 2006 tot en met 2009 (zie tabel 1), en de laatste inzichten met betrekking tot de verkopen in de periode 2010-2015 komt de totale hoeveelheid in de periode 2006-2015 uit op 415 miljard m³. Voor de jaren 2010 tot en met 2015 komt de gemiddelde jaarhoeveelheid uit op 46,1 miljard m³ (35,17) / jaar. In het licht van reeds aangegane verkoopverplichtingen en verkoopplannen in het BP 2010, acht GasTerra het wenselijk de volumes die zijn gemist onder het vigerende Groningen plafond in de periode na 2015 in te halen. In tabel 2 is voor de periode 2016-2019 als startpunt opnieuw 42,5 miljard m³ (35,17) / jaar meegenomen, vermeerderd met de volumes die in de periode 2006-2015 niet zijn gerealiseerd. Daarna zullen de af te nemen jaarhoeveelheden geleidelijk dalen, omdat het Groningenveld dan zal overgaan in de 'decline'-fase, die zal voortduren tot ver na het jaar 2040. De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningenveld zal te zijner tijd samen met NAM worden bestudeerd en vastgesteld.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uiting kunnen komen. Zo kan het aanbod onder invloed van het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan thans door GasTerra wordt geraamd. Daarnaast zal in het jaar 2010 een nieuwe maximaal uit het Groningenveld af te nemen hoeveelheid voor de periode 2011-2020 worden vastgesteld. Tenslotte kunnen de te verkopen volumes als gevolg van economische ontwikkelingen, marktverhoudingen en weersomstandigheden aanzienlijk afwijken van de opgestelde prognoses.

Als gevolg van de introductie van bovengenoemd afnameplafond voor het Groningenveld is de balansfunctie van het Groningenveld veranderd, met name gezien over een langere periode. Traditioneel hield die functie in dat alle afwijkingen ten aanzien van de verkopen en/of van de productie uit de 'kleine velden' - zowel op korte als ook op lange termijn - resulteerden in hogere

¹ waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlandse deel van het Continentaal Plat.
² Zowel bij de gerealiseerde afname als bij de nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke afname door GasTerra uit het Groningenveld, doch om de hoeveelheden die worden verkregen door van de fysieke afname de hoeveelheden brandstofgas, vulgas (saldo) en vervangende productieprofielen af te trekken. De hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen worden vervolgens bijgeteld bij het aanbod kleine velden. De afname uit de bronnen Marum en Warffum maakt geen deel uit van de fysieke afname uit Groningen. De afname uit deze bronnen is opgenomen in het aanbod kleine velden.

of lagere afnames uit het Groningenveld. In het aangepast beeld sinds 2006 wordt het Groningenplateau van 425 miljard m³ (35,17) daarentegen gezien als een doelwaarde op zich. Afwijkingen worden nu alleen nog voor de korte termijn met behulp van het Groningenveld opgevangen. Dit uit zich in afnameplannen die van jaar tot jaar naar boven of naar beneden afwijken van de gemiddelde waarde van 425 miljard m³ (35,17) / jaar. Voor de balans op langere termijn is GasTerra sinds enkele jaren overgegaan op een sturend inkoop- en verkoopbeleid. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder Business Plan het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de afname door GasTerra uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 zo dicht mogelijk bij de doelwaarde zal uitkomen. De realisatie van de in- en verkopen worden nauwlettend gevolgd, zodat afwijkingen van de richtwaarden tijdig worden onderkend. Indien en zo nodig zullen er compenserende maatregelen worden getroffen, zoals extra inkoop en/of aanpassing van de verkoophoeveelheden.

Jaar	2006	2007	2008	2009
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum)	33,2	29,2	31,1	37,6
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas vulgas	33,0	30,7 ³	35,6	38,4 ⁴
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas vulgas en verbandende productieprofiel	32,2	29,9	35,9	37,8

Tabel 1: De gerealiseerde afnames van Groningengas door GasTerra in de jaren 2006 tot en met 2009 in miljard m³ (35,17).

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In onderstaande tabel staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de 'kleine velden' en de verwachte afname uit het Groningenveld.

Het aanbod uit de 'kleine velden' is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land (incl. vervangende productieprofielen), aangetoonde velden op zee en nog niet aangetoonde reserves ('futures'). Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert. De categorie 'futures' betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden. In het BP 2010 wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas dat bestaat voornamelijk uit post 'futures' maar ook een kleine hoeveelheid reeds aangetoonde reserves door de producenten zal worden verkocht aan GasTerra. In lijn met hun huidige verkoopbeleid in de komende periode zal tevens verkend worden wat de invloeden van de ontwikkelingen rond onconventioneel gas op deze rapportage.

³ De vroegste hoeveelheid in 2007 was gebaseerd op een ander contractprogramma met betrekking tot de ondergrondse berging in Noordoost-Groningen.

⁴ De vroegste hoeveelheid in 2009 was gebaseerd op de combinatie van weerstandsonderzoek en gaswiltrekgasproeven.

⁵ Het onderscheid tussen de categorieën land- en zeevelden is gemaakt op basis van de verkoopstrategie van de veldexploitanten op basis van de aardgaswetgeving. Het onderscheid is niet gebaseerd op de aardgaswetgeving.

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van opgaven van de producenten. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat eerdere ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om te komen tot zo realistisch mogelijke waarden, wordt in het BP 2010 daarom een correctie toegepast. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de volumeramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt per toekomstige periode en per invoedingspunt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties. Jaarlijks wordt deze correctie op basis van de nieuwste gegevens aangepast. In tabel 2 is de verwachte afname door GasTerra weergegeven na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving.

Periode	2010/2014	2015/2019	2020/2024	2025/2029
Aanbod 'kleine velden' ⁶	140	80	45	25
<i>waarvan land</i>	40	20	15	5
<i>waarvan zee</i>	90	35	10	5
<i>waarvan 'futures'</i>	10	25	20	15
Afname uit het Groningenveld ⁷	220	235	195	110
Totaal afname Nederlandse gas	360	315	240	135

Tabel 2. De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten en rekening houdend met de berekende percentages volumederving.

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 Gaswet kwam naar voren dat GasTerra al enige jaren werd geconfronteerd met een in de loop der tijd teruglopend aanbod uit de 'kleine velden'. Dit beeld wordt in de onderhavige rapportage gecontinueerd, waarbij het aanbod in de afzonderlijke jaren wel enkele miljarden m³ (35,17) per jaar hoger ligt dan in de rapportage 2009 ex artikel 54 Gaswet. Deze toename in met name de eerste tien jaren wordt in de bovenstaande tabel echter gemaskeerd door het voortschrijden van de rapportageperiode. Al met al is het cumulatief aanbod uit 'kleine velden' in de rapportageperiode op niveau gebleven: in de rapportage 2009 ex artikel 54 Gaswet bedroeg het totaalcijfer over de periode 2009 - 2028 290 miljard m³ (35,17), thans komt het totaalcijfer over de periode 2010 - 2029 wederom uit op 290 miljard m³ (35,17). Voor de goede orde: in 2009 is 33 miljard m³ 'kleine velden'-gas door GasTerra afgenomen.

De verwachte afname uit het Groningenveld is in de eerste tien jaar op niveau gebleven. Vanwege het voortschrijden van de rapportageperiode, is de cumulatieve afname in de periode 2010-2029 circa 20 miljard m³ (35,17) lager dan in de periode 2009-2028 in de rapportage 2009 ex artikel 54 van de Gaswet.

Wij zien dat de sterke teruggang in de kleine velden reserves zich stabiliseert. Wij gaan er van uit dat het beleid er op gericht is deze trendbreuk te continueren. Per 1 januari 2010 is de Mijnbouwwet aangepast, waardoor een op de opsporing en ontwikkeling van marginale gasvelden offshore gerichte financiële stimuleringsmaatregel is genomen. De inwerkingtreding van deze maatregel is afhankelijk gesteld van de ondertekening van een convenant met de in Nederland actieve gasproducenten inzake het actief benutten van verleende vergunningen offshore, alsmede van goedkeuring van de Europese Commissie in het licht van de staatssteunbepalingen van het EG-Verdrag. Aan de ondertekening wordt door uw ministerie nog gewerkt. De maatregelen zullen naar het oordeel van GasTerra bijdragen aan het zo goed mogelijk benutten van het resterende Nederlandse 'kleine velden' potentieel gedurende de komende twintig jaren. Wel acht GasTerra een

⁶ Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.

⁷ Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen. Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen. Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.

goede monitoring van de te nemen maatregelen - in de zin dat wordt nagaan of de werking voldoende is - van wezenlijk belang.

Wij hebben vernomen dat het mijnbouwklimaat een van de thema's is die nader zullen worden uitgewerkt als onderdeel van de gasronde strategie. Dit beschouwen wij als een positieve ontwikkeling. Wij sluiten niet uit dat verdergaande aanvullende maatregelen nodig zullen zijn, waarbij de exploitatiekansen voor het eerdergenoemde onconventionele gas wellicht apart aandacht verdienen.

Inpassing van de 'kleine velden'

Het gas uit 'kleine velden' heeft veelal een andere samenstelling dan het gas uit het Groningen-veld. Dat verschil resulteert in een andere calorische waarde van het gas. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de Wobbe-index, het methaangehalte en het CO₂-gehalte verschillend. Deze 'afwijkende gassen' moeten worden 'ingepast' teneinde al het getransporteerde gas zonder problemen aan de diverse eindgebruikers die zijn aangesloten op het transportsysteem van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) of aan andere binnenlandse en buitenlandse netbeheerders te kunnen leveren conform de daarvoor geldende specificaties. Het inpassen van gas uit 'kleine velden' betreft naast het aanpassen van de gaskwaliteiten aan de eisen van de markt, ook het overbruggen van de verschillen tussen afname- en productieprofielen.

Het oplossen van deze 'inpassingsproblematiek' vergt een continue aandacht van GasTerra, onder andere door gebruik te maken van de door GTS aangeboden diensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie', en van de voor productiedoelinden beschikbare dienstverlening uit ondergrondse bergingen waar GasTerra gebruik van kan maken. De inname en inpassing van het gas uit de 'kleine velden' is niet een taak van GasTerra alleen, maar ook van GTS, namelijk door het ontwikkelen van invoedingspunten (artikel 54a Gaswet). GTS kan zo nodig voorwaarden stellen met betrekking tot de inname van gassen (artikel 54b Gaswet). Met het oog daarop voert GasTerra waar nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

GTS constateert⁸ dat onder meer het ontkoppelde entry/exit-systeem het inschatten van het gebruik van entry- en exitpunten bemoeilijkt. Daardoor zouden gebruikspatronen die afwijken van de gemaakte inschatting tijdelijk kunnen leiden tot het niet volledig innemen van gas in de combinatie die de shipper wenst. GasTerra heeft in de afgelopen jaren haar inkoopvoorwaarden voor de 'kleine velden' zodanig aangepast dat een maximale jaarproductie uit deze velden wordt bevorderd (zie hiervoor ook de rapportage 2010 ex artikel 56 van de Gaswet). GasTerra pleit ervoor dat GTS in geval van optreden van de hiervoor beschreven situatie de 'kleine velden' ontziet.

GasTerra voorziet voor de komende jaren een duidelijk substitutie-effect, waarbij het teruglopende aanbod van hoogcalorisch gas uit de 'kleine velden' zal worden opgevangen door een ten opzichte van 2009 stijgende afname van gas uit het Groningen-veld. Hoewel deze vooruitzichten voor de afzonderlijke jaren onzekerheden kennen, verwacht GasTerra dat hierdoor de behoefte aan 'kwaliteitsconversie' minder zal worden, waardoor nieuwe investeringen van GTS in kwaliteitsconversiemiddelen wellicht achterwege kunnen blijven dan wel kunnen worden uitgesteld.

Zoals ook in vorige jaren is gerapporteerd, wordt een specifiek inpassingsprobleem gevormd door de zogeheten 'kwaliteitsarme gassen'. Dit zijn gassen met een sterk afwijkende gassamenstelling. Het innemen van dergelijke gassen door GTS is niet zonder meer mogelijk. Dit speelt in het bijzonder op het invoedingspunt NGT, waar het CO₂-gehalte van het aangeboden gas zorgen baart, al lijkt het CO₂-gehalte op basis van de huidige prognoses onder de 3% te blijven. Operationele

⁸ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden 2009", rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

afspraken dekken de problematiek voorsnog af. GasTerra gaat er van uit dat in het belang van inname van gas uit 'kleine velden' GTS zonodig in de gelegenheid zal worden gesteld tijdig adequate investeringen te doen.

Iets soortgelijks doet zich voor bij het Invoedingspunt Kootstertille, waar de ontwikkeling van de calorische waarde van het aangeboden 'kleine velden' gas wellicht noopt tot uitbreiding van de lokale stikstofinjectiefaciliteit. GTS merkt echter op dat binnen het huidige reguleringskader een dergelijke investering volgens een financieel-economische analyse niet rendabel is. Investeringen kunnen op zijn vroegst in het jaar 2013 worden gerealiseerd indien de ontwerp-wetswijziging, waarin voorzien wordt in eenduidige criteria voor kleine velden investeringen door GTS, in het eerste half jaar van 2010 van kracht wordt.⁹ GasTerra onderschrijft de wenselijkheid van deze wetswijziging. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de beschikbaarheid van het invoedingspunt Kloostertille onder de maat is. We hebben hiervoor in 2009 een herhalingsklacht bij GTS ingediend.

⁹ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden 2009", rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

RAPPORTAGE 2010 EX ARTIKEL 56 GASWET

Inleiding

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54 van de Gaswet (uitvoering van het 'kleine velden' beleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het 'kleine velden' beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage 2010 ex artikel 54 van de Gaswet van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het 'kleine velden' beleid door GasTerra

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gevonden gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals de 'inpassingsaspecten' (gaskwaliteit en loadfactor) en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
 - a. Wat betreft de inpassing wordt door GasTerra een faciliterend beleid gevoerd. Middels de systeemdiensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie' van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) en door de inzet van de ondergrondse bergingen waarover GasTerra voor productiedoeleinden kan beschikken, wordt de inpassing van ingekocht 'kleine velden' gas in de portefeuille van GasTerra mogelijk gemaakt.
 - b. De taak om (nieuwe) 'kleine velden' aan te sluiten op het transportsysteem berust krachtens artikel 54a van de Gaswet bij GTS, die - gelet op een doelmatige uitvoering van zijn taken - aan de inname van gas uit 'kleine velden' voorwaarden kan verbinden (artikel 54b van de Gaswet).
 - c. Met het oog op het bovenstaande voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van gas uit 'kleine velden' en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

Binnen dit kader stelt GasTerra de inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in deze rapportage.

¹ De Minister kan op grond van artikel 54 lid 2 van de Gaswet GasTerra tijdelijk ontheffing verlenen van deze afnameverplichting.

Vooruitzichten

Naast de door GasTerra vast te stellen voorwaarden die de productie uit 'kleine velden' bepalen, zijn er ook exogene factoren, zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van overheidswege, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu-) vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het 'mijnbouwklimaat' in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de 'kleine velden'.

In 2009 is 33 miljard m³ 'kleine velden'-gas door GasTerra afgenomen. Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 van de Gaswet kwam naar voren dat GasTerra al enige jaren werd geconfronteerd met een aanbod uit de 'kleine velden' dat in de loop der tijd terugloopt. Wij zien echter dat de sterke teruggang in de kleine velden reserves zich stabiliseert: In vergelijking met de rapportage 2009 ex artikel 54 is het cumulatief aanbod in de rapportageperiode op niveau gebleven.

Wij gaan er van uit dat het beleid er op gericht is deze trendbreuk te continueren. Per 1 januari 2010 is de Mijnbouwwet aangepast, waardoor een op de opsporing en ontwikkeling van marginale gasvelden offshore gerichte financiële stimuleringsmaatregel is genomen. De inwerkingtreding van deze maatregel is afhankelijk gesteld van de ondertekening van een convenant met de in Nederland actieve gasproducenten inzake het actief benutten van verleende vergunningen offshore, alsmede van goedkeuring van de Europese Commissie in het licht van de staatssteunbepalingen van het EG-Verdrag. Aan de ondertekening wordt door uw ministerie nog gewerkt. De maatregelen zullen naar het oordeel van GasTerra bijdragen aan het zo goed mogelijk benutten van het resterende Nederlandse 'kleine velden' potentieel gedurende de komende twintig jaren. Wel acht GasTerra een goede monitoring van de te nemen maatregelen – in de zin dat wordt nagaan of de werking voldoende is – van wezenlijk belang.

Wij hebben vernomen dat het mijnbouwklimaat een van de thema's is die nader zullen worden uitgewerkt als onderdeel van de gasrotonde strategie. Dit beschouwen wij als een positieve ontwikkeling. Wij sluiten niet uit dat verdergaande aanvullende maatregelen nodig zullen zijn, waarbij de exploitatiekansen voor het eerdergenoemde onconventionele gas wellicht apart aandacht verdienen.

Voorwaarden voor levering

Met ingang van 2010 heeft GasTerra de voorwaarden voor levering in voor de producenten positieve zin aangepast. De voorwaarden zijn momenteel als volgt:

Depletie

Voor zowel bestaande als nieuwe contracten is de toegelaten minimum depletieperiode voor

Voor de zogenaamde marginale gasvelden (dat wil zeggen zeevelden met economisch winbare) wordt een standaard daghoeveelheid (onafhankelijk van de grootte van het veld) toegestaan om de winning hiervan voldoende rendabel te maken.

Loadfactor (bedrijfstijd)

² Tenzij anders vermeld zijn de in deze rapportage vermelde gashoeveelheden gegeven in m³ tel quel.

De Inkoopprijs van GasTerra - de zogenaamde Norminkoopprijs (NIP) - is gebaseerd op een load-

Met
ingang van 2010 is een

staat een

Verder kent GasTerra

. Dit stelt producenten in

voor velden die in de

geldt een gemaximeerd volume van

Hiervoor

Categorie	Min. LF	Max. LF

Tabel 1. Overzicht toegestane loadfactoren.

In nagenoeg alle gevallen hebben de producenten de geboden mogelijkheden voor verhoging van de loadfactor aangegrepen.

Looptijd

Van oudsher is de looptijd van contracten gekoppeld aan de levensduur van de velden.

Nieuwe leveringen in 2009

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

--

Tabel 2. Nieuwe leveringen in 2009 aan GasTerra.

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van gas uit 'kleine velden' ontvangen van GasTerra een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoopprijs (NIP). De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

De NIP-systematiek is met ingang van 2007 aangepast. Sindsdien is de nieuwe NIP-formule voor alle (bestaande en nieuwe) contracten telkens vanaf 1 januari van kracht voor een periode van 1 jaar.

Het afgelopen jaar waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2009 als volgt³:

Jaar - kwartaal	NIP [EUR ct per m ³ (35,17)]
2009 - I	
2009 - II	
2009 - III	
2009 - IV	

Tabel 3. De Norminkoopprijzen in 2009 bij een loadfactor van 0,909.

Een van de determinanten van de vergoeding betreft de doorberekening van de transportkosten die GasTerra aan GTS moet vergoeden voor de invoeding en afvoer van het 'kleine velden' gas in het landelijk gastransportnet. Thans worden door de NMa nieuwe regelingen voorbereid die van invloed zullen zijn op de door GTS toe te passen tarieven. Onder meer is daarbij de vraag aan de orde op welke wijze GTS gecompenseerd wordt voor de investeringskosten die de komende jaren in het kader van de gasrotonde zullen worden gemaakt. Het lijkt ons wenselijk en redelijk dat bij die kostentoewijzing het kostenveroorzakingsbeginsel wordt toegepast en dat de 'kleine velden' in dat kader derhalve worden ontzien. Gaarne vragen wij uw aandacht hiervoor.

³:

zijn de kwartaalgemiddelden (afgerond op een cijfer achter de komma).

; de vermelde prijzen

ETH

GasTerra

Zijne Excellentie de Minister van
Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

GasTerra B.V.
Postbus 477
9700 AL Groningen
Rozenburglaan 11
T 050 364 86 48
F 050 364 86 00
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814409325B01
Handelsregister Groningen
02089290
www.gasterra.nl

Datum
6 april 2011
Ons kenmerk
D 11.0018
Onderwerp
Rapportages 2011 ex artikel 54 en 56 Gaswet

Doorkiesnummer
Uw kenmerk

VERTROUWELIJK

Excellentie,

Uit artikel 54 lid 1 sub c van de Gaswet volgt dat GasTerra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het 'kleine velden' beleid).

Uit artikel 56 lid 1 van de Gaswet volgt verder dat GasTerra B.V. alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 lid 2 en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de informatie als bedoeld in artikel 54 respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen in de zin van artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze gegevens zijn grijs gemarkeerd. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van GasTerra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen: 2

RAPPORTAGE 2011 EX ARTIKEL 54 GASWET**Inleiding**

Jaarlijks raamt GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹ die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de eerstvolgende twintig jaren. GasTerra maakt daarbij onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2010 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2011 (in het navolgende: BP 2011). De raming voor de afname uit het Groningenveld houdt rekening met de in de jaren 2006 tot en met 2010 gerealiseerde afname uit het veld.

De inname van gas uit de 'kleine velden' is gestoeld op de balansfunctie van het Groningenveld. In uw brief d.d. 22 december 2005 heeft u op grond van artikel 55, 1^e lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 - 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, 1^e lid van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17) voor de periode 2006 - 2015, oftewel gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar. Rekening houdend met bestaande verkoopverplichtingen en met aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er momenteel van uit dat de totale afname uit het Groningenveld gedurende deze periode gelijk zal zijn aan genoemde maximale hoeveelheid. Op basis van de gerealiseerde afname uit het Groningenveld in de jaren 2006 tot en met 2010 (zie tabel 1), en de laatste inzichten met betrekking tot de verkopen in de periode 2011 - 2015 komt de totale hoeveelheid in de periode 2006 - 2015 zodoende uit op 425 miljard m³. Voor de jaren 2011 tot en met 2015 komt de gemiddelde jaarhoeveelheid uit op 47,2 miljard m³ (35,17) per jaar.

Daarnaast heeft u in uw brief d.d. 20 januari 2011 op grond van artikel 55, 1^e lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2011 - 2020 uit mag gaan bij de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 54, 1^e lid van de Gaswet. De door GasTerra in de periode 2011 - 2020 af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17), vermeerderd met de hoeveelheid gas die GasTerra in de periode 2006 - 2010 minder heeft afgenomen uit het Groningenveld dan de hoeveelheid waarvan GasTerra in die periode op basis van het gemiddelde per jaar mocht uitgaan. Dit resulteert in een in de periode 2011 - 2020 maximaal af te nemen hoeveelheid van 449 miljard m³ (35,17), oftewel gemiddeld 44,9 miljard m³ (35,17) per jaar. Op basis van de laatste inzichten komt de totale hoeveelheid in de periode 2011 - 2020 uit op 449 miljard m³ (35,17). In tabel 2 is voor de periode 2016 - 2020 als startpunt opnieuw 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar meegenomen, en is rekening gehouden met de 'decline-fase' van het Groningenveld die naar verwachting rond 2020 zal starten. De 'decline'-fase zal voortduren tot ver na het jaar 2040. De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningenveld zal te zijner tijd samen met NAM worden bestudeerd en vastgesteld.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uiting kunnen komen. Zo kan het aanbod onder invloed van het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan thans door GasTerra wordt geraamd.

¹ Waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlandse deel van het Continentaal Plat.
² Zowel bij de gerealiseerde afname als bij de nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke afname door GasTerra uit het Groningenveld, doch om de hoeveelheden die worden verkregen door van de fysieke afname de hoeveelheden brandstofgas, vulgas (saldo) en vervangende productieprofielen af te trekken. De hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen worden vervolgens bijgeteld bij het aanbod uit de 'kleine velden'. De afname uit de bronnen Masum en Warffum maakt geen deel uit van de fysieke afname uit Groningen. De afname uit deze bronnen is opgenomen in het aanbod 'kleine velden'.

Tenslotte kunnen de te verkopen volumes als gevolg van economische ontwikkelingen, marktverhoudingen en weersomstandigheden aanzienlijk afwijken van de opgestelde prognoses.

Als gevolg van de introductie van een afnameplafond voor het Groningenveld in 2006 wordt de balansfunctie van het Groningenveld anders ingevuld, met name bezien over een langere periode. Traditioneel hield die functie in dat alle afwijkingen ten aanzien van de verkopen en/of van de productie uit de 'kleine velden' - zowel op korte als ook op lange termijn - resulteerden in hogere of lagere afnames uit het Groningenveld. In het aangepaste beleid sinds 2006 wordt er onderscheid gemaakt tussen korte en lange termijn. Afwijkingen in verkopen en/of productie uit kleine velden worden alleen nog voor de korte termijn met behulp van het Groningenveld opgevangen. Voor verkoop van Groningengas op lange termijn is GasTerra sinds enkele jaren overgegaan op een sturend inkoop- en verkoopbeleid, met als doel waardemaximalisatie van het Nederlands gas, waarbij de totale hoeveelheid afgenomen Groningengas in de periode 2006 - 2015 niet hoger mag zijn dan het door de Minister opgelegde plafond. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder Business Plan het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de afname door GasTerra uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 het plafond niet overschrijdt.

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum)	33,2	29,2	41,1	37,6	50,8
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas en vulgas	33,0	30,7 ³	39,6	38,4 ⁴	50,5
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas, vulgas en vervangend productieprofiel	32,2	29,9	38,9	37,8	50,1

Tabel 1. De gerealiseerde afname van Groningengas door GasTerra in de jaren 2006 tot en met 2010 in miljard m³ (35,17).

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In tabel 2 staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de 'kleine velden' en de verwachte afname uit het Groningenveld.

Het aanbod uit de 'kleine velden' is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land (incl. vervangende productieprofielen); aangetoonde velden op zee en nog niet aangetoonde reserves ('futures'). Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant, omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert⁵. De categorie 'futures' betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden. In het BP 2011 wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas - dat betreft voornamelijk de post 'futures', maar ook een kleine

³ De vulgashoeveelheid in 2007 was negatief in verband met testprogramma's voor de ondergrondse bergingen Nora en Grijskerk.

⁴ De vulgashoeveelheid in 2009 was negatief door de combinatie van weersinvloeden en gaskwaliteitsaspecten.

⁵ Het onderscheid tussen de categorieën 'land' en 'zee' is hier gemaakt op basis van de van toepassing zijnde voorwaarden en niet op basis van de ligging op het Nederlandse territorium resp. het Continentaal Plat.

hoeveelheid reeds aangetoonde reserves - door de producenten zal worden verkocht aan GasTerra, in lijn met hun huidige verkoopbeleid. In de komende periode zal tevens verkend worden wat de invloed is van de ontwikkelingen rond onconventioneel gas uit Nederlandse velden op deze rapportage.

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van opgaven van de producenten. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat eerdere ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om te komen tot zo realistisch mogelijke waarden, wordt in het BP 2011 daarom een correctie toegepast. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de volumeramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt per toekomstige periode en per invoedingspunt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties. Jaarlijks wordt deze correctie op basis van de nieuwste gegevens aangepast. In tabel 2 is de verwachte afname door GasTerra weergegeven na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving.

Periode	2011/2015	2016/2020	2021/2025	2026/2030
Aanbod 'kleine velden' ⁶	130	75	40	20
waarvan land	40	25	10	5
waarvan zee	80	30	10	5
waarvan 'futures'	10	20	20	10
Afname uit het Groningenveld ⁷	235	215	160	100
Totaal afname Nederlands gas	365	290	200	120

Tabel 2. De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten en rekening houdend met de berekende percentages volumederving. Er is voor het bepalen van de volumes nog geen rekening gehouden met een mogelijk effect van de recentelijk geïntroduceerde opt-out/opt-in regeling (zie rapportage 2011 ex artikel 56 van de Gaswet).

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 Gaswet kwam naar voren dat GasTerra al enige jaren werd geconfronteerd met een in de loop der tijd teruglopend aanbod uit de 'kleine velden'. Dit beeld wordt in de onderhavige rapportage gecontinueerd, waarbij het aanbod in de afzonderlijke jaren soms meer dan een miljard m³ (35,17) per jaar hoger ligt dan in de rapportage 2010 ex artikel 54 Gaswet. Deze toename in met name de eerste vijf à tien jaren wordt in de bovenstaande tabel echter gemaskeerd door het voortschrijden van de rapportageperiode. Al met al is het cumulatief aanbod uit 'kleine velden' in de rapportageperiode gedaald: in de rapportage 2010 ex artikel 54 Gaswet bedroeg het totaalcijfer over de periode 2010 - 2029 290 miljard m³ (35,17), thans komt het totaalcijfer over de periode 2011 - 2030 uit op 265 miljard m³ (35,17). Voor de goede orde: in 2010 is 31 miljard m³ 'kleine velden'-gas door GasTerra afgenomen.

De verwachte afname uit het Groningenveld is voor de periode 2011 - 2020 circa 15 miljard m³ (35,17) lager dan ten tijde van het versturen van rapportage 2010 ex artikel 54 van de Gaswet werd verwacht. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het feit dat de werkelijke afname uit het Groningenveld in 2010 flink hoger lag dan ten tijde van het versturen van rapportage 2010 ex artikel 54 van de Gaswet werd verwacht. Vanwege het voortschrijden van de rapportageperiode, is de cumulatieve afname in de periode 2011 - 2030 circa 30 miljard m³ (35,17) lager dan in de periode 2010 - 2029 in de rapportage 2010 ex artikel 54 van de Gaswet.

⁶ Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.

⁷ Het betreft hier dus de verwachte cijfers van de fysieke afname na toepassing van de correctie voor het effect van brandstofgas, vulgas en vervangende productieprofielen.

Per 1 januari 2010 is de Mijnbouwwet gewijzigd ten behoeve van een effectieve benutting van vergunningsgebieden off- en onshore (mogelijkheid tot gebiedsverkleining). Op 16 september 2010 is een op de opsporing en ontwikkeling van marginale gasvoorkomens offshore gerichte financiële stimuleringsmaatregel in werking getreden. Eveneens op 16 september 2010 is een convenant in werking getreden tussen de Minister van EL&I en mijnbouwondernemingen ter bevordering van de opsporing en ontwikkeling van de olie- en gasreserves en de opslag van stoffen op het Nederlands deel van het Continentaal Plat. De maatregelen zullen naar het oordeel van GasTerra bijdragen aan het zo goed mogelijk benutten van het resterende Nederlandse 'kleine velden' potentieel gedurende de komende twintig jaren. Wel acht GasTerra een goede monitoring van de genomen maatregelen - in de zin dat wordt nagegaan of de werking voldoende is - van wezenlijk belang. Ondanks de genomen maatregelen zien wij dit jaar een teruggang in de kleine velden reserves. Wij gaan er van uit dat het beleid er op gericht is de ontwikkeling van (marginale) 'kleine velden' verder te stimuleren.

In de recente rapportages in het kader van de gasrotonde is het mijnbouwklimaat een van de belangrijke pijlers. Dit beschouwen wij als een positieve ontwikkeling in de ambitie van het Ministerie van EL&I van 30 miljard m³ jaarproductie Nederlands 'kleine velden' gas in 2030. Wij werken en denken graag mee aan de verdere concretisering van deze pijler.

Inpassing van de 'kleine velden'

Het gas uit 'kleine velden' heeft veelal een andere samenstelling dan het gas uit het Groningen-veld. Dit verschil resulteert in een andere calorische waarde van het gas. Daarnaast zijn bijvoorbeeld de Wobbe-index, het methaangehalte en het CO₂-gehalte verschillend. Deze 'afwijkende gassen' moeten worden 'ingepast' teneinde al het ingenomen en getransporteerde gas zonder problemen aan de diverse eindgebruikers die zijn aangesloten op het transportsysteem van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) of aan andere binnenlandse en buitenlandse netbeheerders te kunnen leveren conform de daarvoor geldende specificaties. Het inpassen van gas uit 'kleine velden' betreft naast het aanpassen van de gaskwaliteiten aan de elsen van de markt, ook het overbruggen van de verschillen tussen afname- en productieprofielen.

Het oplossen van deze 'inpassingsproblematiek' vergt een continue aandacht van GasTerra, onder andere door gebruik te maken van de door GTS aangeboden diensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie', en van de voor productiedoeleinden beschikbare dienstverlening uit ondergrondse bergingen waar GasTerra gebruik van kan maken. De inname en inpassing van het gas uit de 'kleine velden' is niet een taak van GasTerra alleen, maar ook van GTS, namelijk door het ontwikkelen van invoedingspunten (artikel 54a Gaswet). GTS kan zo nodig voorwaarden stellen met betrekking tot de inname van gassen (artikel 54b Gaswet). Met het oog daarop voert GasTerra waar nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

GTS constateert³ dat onder meer het ontkoppelde entry/exit-systeem het inschatten van het gebruik van entry- en exitpunten bemoeilijkt. Daardoor zouden gebruikspatronen die afwijken van de gemaakte inschatting tijdelijk kunnen leiden tot het niet volledig innemen van gas in de combinatie die de shipper wenst. GasTerra heeft in de afgelopen jaren haar inkoopvoorwaarden voor de 'kleine velden' zodanig aangepast dat een maximale jaarproductie uit deze velden wordt bevorderd (zie hiervoor ook de rapportage 2011 ex artikel 56 van de Gaswet). GasTerra pleit ervoor dat GTS in geval van optreden van de hiervoor beschreven situatie de 'kleine velden' ontziet en in lijn handelt met haar wettelijke verplichting het 'kleine velden' gas in te nemen.

³ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden 2010", rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

GasTerra voorziet voor de komende jaren een relatief hoge afname van gas uit het Groningenveld. Hoewel deze vooruitzichten voor de afzonderlijke jaren onzekerheden kennen, verwacht GasTerra dat hierdoor de behoefte aan 'kwaliteitsconversie' minder zal worden, waardoor nieuwe investeringen van GTS in kwaliteitsconversiemiddelen wellicht achterwege kunnen blijven dan wel kunnen worden uitgesteld.

Zoals ook in vorige jaren is gerapporteerd, wordt een specifiek inpassingsprobleem gevormd door de zogeheten 'kwaliteitsarme gassen'. Dit zijn gassen met een sterk afwijkende gassamenstelling. Het innemen van dergelijke gassen door GTS is niet zonder meer mogelijk. Dit speelt in het bijzonder op het invoedingspunt NGT, waar het CO₂-gehalte van het aangeboden gas zorgen baart, al lijkt het CO₂-gehalte op basis van de huidige prognoses onder de 3% te blijven. Operationele afspraken dekken de problematiek voorsnog af. GasTerra gaat er van uit dat in het belang van inname van gas uit 'kleine velden' GTS zonodig in de gelegenheid zal worden gesteld tijdig adequate investeringen te doen.

Iets soortgelijks doet zich voor bij het invoedingspunt Kootstertille, waar zich in de periode 2011 tot en met 2018 mogelijk innameproblemen kunnen voordoen door beperkte stikstofcapaciteit. GTS studeert op een oplossing, maar deze zal op zijn vroegst in het jaar 2014 gerealiseerd kunnen worden. Waar we voorgaande jaren hebben geconstateerd dat de beschikbaarheid van het invoedingspunt Kootstertille onder de maat is, is GTS in 2010 door middel van operationele afspraken in staat geweest een deel van de problemen te voorkomen.

RAPPORTAGE 2011 EX ARTIKEL 56 GASWET**Inleiding**

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54 van de Gaswet (uitvoering van het 'kleine velden' beleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het 'kleine velden' beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage 2011 ex artikel 54 van de Gaswet van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het 'kleine velden' beleid door GasTerra

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gevonden gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals de 'inpassingsaspecten' (gaskwaliteit en loadfactor) en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
 - a. Wat betreft de inpassing wordt door GasTerra een faciliterend beleid gevoerd. Middels de systeemdiensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie' van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) en door de inzet van het Groningenveld en de ondergrondse bergingen waarover GasTerra voor productiedoelinden kan beschikken, wordt de inpassing van ingekocht 'kleine velden' gas in de portefeuille van GasTerra mogelijk gemaakt.
 - b. De taak om (nieuw) 'kleine velden' gas in te nemen in het transportsysteem berust krachtens artikel 54a van de Gaswet bij GTS, die - gelet op een doelmatige uitvoering van zijn taken - aan de inname van gas uit 'kleine velden' voorwaarden kan verbinden (artikel 54b van de Gaswet).
 - c. Met het oog op het bovenstaande voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van gas uit 'kleine velden' en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

Binnen dit kader stelt GasTerra de inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in deze rapportage.

¹ De Minister kan op grond van artikel 54 lid 2 van de Gaswet GasTerra tijdelijk ontheffing verlenen van deze afnameverplichting.

Vooruitzichten

Naast de door GasTerra vast te stellen voorwaarden die de productie en inkoop uit 'kleine velden' bepalen, zijn er ook exogene factoren, zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van overheidswege, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu-) vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het 'mijnbouwklimaat' in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de 'kleine velden'.

In 2010 is 31 miljard m³ 'kleine velden' gas door GasTerra afgenomen. In de rapportage 2010 ex artikel 56 van de Gaswet is aangegeven dat de sterke teruggang in de 'kleine velden' reserves zich stabiliseerde. Dit jaar zien wij echter wederom een teruggang in de 'kleine velden' reserves.

Per 1 januari 2010 is de Mijnbouwwet gewijzigd ten behoeve van een effectieve benutting van vergunningsgebieden off- en onshore (mogelijkheid tot gebiedsverkleining). Op 16 september 2010 is een op de opsporing en ontwikkeling van marginale gasvoorkomens offshore gerichte financiële stimuleringsmaatregel in werking getreden. Eveneens op 16 september 2010 is een convenant in werking getreden tussen de Minister van EL&I en mijnbouwondernemingen ter bevordering van de opsporing en ontwikkeling van de olie- en gasreserves en de opslag van stoffen op het Nederlands deel van het Continentaal Plat. De maatregelen zullen naar het oordeel van GasTerra bijdragen aan het zo goed mogelijk benutten van het resterende Nederlandse 'kleine velden' potentieel gedurende de komende twintig jaren. Wel acht GasTerra een goede monitoring van de genomen maatregelen - in de zin dat wordt nagaan of de werking voldoende is - van wezenlijk belang. Zoals eerder aangegeven zien wij dit jaar, ondanks de genomen maatregelen, een teruggang in de 'kleine velden' reserves. Wij gaan er van uit dat het beleid er op gericht is de ontwikkeling van (marginale) 'kleine velden' verder te stimuleren.

In de recente rapportages in het kader van de gasrotonde is het mijnbouwklimaat een van de belangrijke pijlers. Dit beschouwen wij als een positieve ontwikkeling in de ambitie van het Ministerie van EL&I van 30 miljard m³ jaarproductie Nederlands 'kleine velden' gas in 2030. Wij werken en denken graag mee aan de verdere concretisering van deze pijler.

Voorwaarden voor levering

Met ingang van 2011 heeft GasTerra de voorwaarden voor levering voor de producenten in

Depletie

Met ingang van 1 januari 2011 is,

Voor de zogenaamde marginale gasvelden (dat wil zeggen zeevelden met economisch winbare

wordt een standaard daghoeveelheid (onafhankelijk van de grootte van het veld) toegestaan om de winning hiervan voldoende rendabele te maken. De gemiddelde daghoeveelheid die producenten

² Tenzij anders vermeld zijn de in de deze rapportage vermelde gashoeveelheden gegeven in m³ telquel

Loadfactor (bedrijfstijd)

De Inkoopprijs van GasTerra - de zogenaamde Norminkoopprijs (NIP) - is gebaseerd op een loadfactor. Producenten hebben de optie (zie tabel hieronder) tegen een

Verder kent GasTerraHiervoor

geldt een gemaximeerde hoeveelheid. Deze hoeveelheid is met ingang van 1 januari 2011

Categorie	Min. LF	Max. LF

Tabel 1. Overzicht toegestane loadfactoren

Looptijd

Van oudsher is de looptijd van contracten gekoppeld aan de levensduur van de velden.

Met ingang van 2011 biedt GasTerra producenten de mogelijkheid van een opt-out voor 20% of 100% van het volume van bestaande en nieuwe contracten. GasTerra biedt de opt-out mogelijkheid na vijf jaar en daarna elke drie jaar, te rekenen vanaf het jaar van de start van productie. Producenten krijgen een opt-in mogelijkheid elke drie jaar na de opt-out datum. Zowel de opt-in als de opt-out behoeft minimaal één jaar vooraankondiging.

Nieuwe leveringen in 2010

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

Tabel 2. Nieuwe leveringen in 2010 aan GasTerra.

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van gas uit 'kleine velden' ontvangen van GasTerra een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de NIP. De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

De NIP-systematiek is met ingang van 2007 aangepast. Sindsdien is de nieuwe NIP-formule voor alle (bestaande en nieuwe) contracten telkens vanaf 1 januari van kracht voor een periode van 1 jaar.

Het afgelopen jaar waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2010 als volgt³.

Jaar - kwartaal	NIP [EUR ct per m3 (35,17)]
2010 - I	
2010 - II	
2010 - III	
2010 - IV	

Tabel 3. De Norminkooprijzen in 2010 bij een loadfactor van 0,909.

Een van de determinanten van de vergoeding betreft de doorberekening van de transportkosten die GasTerra aan GTS moet vergoeden voor de invoeding en afvoer van het 'kleine velden' gas in het landelijk gastransportnet. Thans worden door de NMa nieuwe regelingen voorbereid die van invloed zullen zijn op de door GTS toe te passen tarieven. Onder meer is daarbij de vraag aan de orde op welke wijze GTS gecompenseerd wordt voor de investeringskosten die de komende jaren in het kader van de gasrotonde zullen worden gemaakt. Wij zijn van mening dat het wenselijk en redelijk is dat bij die kostentoe wijziging het kostenveroorzakingsbeginsel wordt toegepast. Derhalve vinden wij het wenselijk en redelijk dat de 'kleine velden' in dat kader worden ontzien. Gaarne vragen wij uw aandacht hiervoor.

³

zijn de kwartaalgemiddelden (afgerond op een cijfer achter de komma).

de vermelde prijzen

1204d0501

Gasterra

ETM

Zijne Excellentie de Minister van
Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Gasterra B.V.
Postbus 477
9700 AL Groningen
Rozenburglaan 11
T 050 364 86 48
F 050 364 86 00
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814409325801
Handelsregister Groningen
02089290
www.gasterra.nl

Datum
4 april 2012
Ons kenmerk
D 12.013
Onderwerp
Rapportages 2012 ex artikel 54 en 56 Gaswet

Doordienummer

Uw kenmerk

VERTROUWELIJK

Excellentie,

Uit artikel 54 lid 1 sub c van de Gaswet volgt dat Gasterra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het kleineveldenbeleid).

Uit artikel 56 lid 1 van de Gaswet volgt verder dat Gasterra B.V. alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 lid 2 en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de informatie als bedoeld in artikel 54 respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen in de zin van artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze gegevens zijn grijs gemarkeerd. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van Gasterra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen: 2

6-4-2012

RAPPORTAGE 2012 EX ARTIKEL 54 GASWET

Inleiding

Jaarlijks raamt GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹ die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de eerstvolgende twintig jaren. GasTerra maakt daarbij onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2011 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2012 (in het navolgende: BP 2012). De raming voor de afname uit het Groningenveld houdt rekening met de in de jaren 2006 tot en met 2011 gerealiseerde afname uit het veld.

De Inname van gas uit de 'kleine velden' is gestoeld op de balansfunctie van het Groningenveld. Voor het Groningenveld zijn twee afname plafonds van toepassing. Allereerst heeft u in uw brief d.d. 22 december 2005, op grond van artikel 55, 1° lid van de Gaswet, vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 tot en met 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, 1° lid van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17) voor de periode 2006 tot en met 2015, oftewel gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar.

Rekening houdend met bestaande verkoopverplichtingen en met aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er momenteel van uit dat de totale afname uit het Groningenveld gedurende deze periode gelijk zal zijn aan genoemde maximale hoeveelheid. Op basis van de gerealiseerde afname uit het Groningenveld in de jaren 2006 tot en met 2011 (zie tabel 1), en de laatste inzichten met betrekking tot de verkopen in de periode 2012 tot en met 2015 komt de totale hoeveelheid in de periode 2006 tot en met 2015 zodoende uit op 425 miljard m³. Voor de jaren 2012 tot en met 2015 komt de gemiddelde jaarhoeveelheid uit op 47,9 miljard m³ (35,17) per jaar.

Daarnaast heeft u in uw brief d.d. 20 januari 2011 op grond van artikel 55, 1° lid van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2011 tot en met 2020 uit mag gaan bij de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 54, 1° lid van de Gaswet. De door GasTerra in de periode 2011 tot en met 2020 af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17), vermeerderd met de hoeveelheid gas die GasTerra in de periode 2006 tot en met 2010 minder heeft afgenomen uit het Groningenveld dan de hoeveelheid waarvan GasTerra in die periode op basis van het gemiddelde per jaar mocht uitgaan. Dit resulteert in een in de periode 2011 tot en met 2020 maximaal af te nemen hoeveelheid van 449 miljard m³ (35,17), oftewel gemiddeld 44,9 miljard m³ (35,17) per jaar. Op basis van de laatste inzichten komt de totale hoeveelheid in de periode 2011 tot en met 2020 uit op 449 miljard m³ (35,17). In tabel 2 is voor de periode 2016 tot en met 2020 als startpunt opnieuw 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar meegenomen, en is rekening gehouden met de 'decline-fase' van het Groningenveld die naar verwachting rond 2020 zal starten. De 'decline'-fase zal voortduren tot ver na het jaar 2040. De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningenveld zal te zijner tijd samen met NAM worden bestudeerd en vastgesteld.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uitging kunnen komen. Zo kan het aanbod onder invloed van

¹ Waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlandse deel van het Continentaal Plat.

² Zowel bij de gerealiseerde afname als bij de nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke afname door GasTerra uit het Groningenveld, doch om de hoeveelheden die worden verkregen door van de fysieke afname de hoeveelheden brandstofgas, vulgas (saldo) en vervangende productieprofielen af te trekken. De hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen worden vervolgens bijgeteld bij het aanbod uit de 'kleine velden'. De afname uit de bronnen Harum en Warffum maakt een deel uit van de fysieke afname uit Groningen. De afname uit deze bronnen is opgenomen in het aanbod 'kleine velden'.

het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan thans door GasTerra wordt geraamd. Tenslotte kunnen de te verkopen volumes als gevolg van economische ontwikkelingen, marktverhoudingen en weersomstandigheden aanzienlijk afwijken van de opgestelde prognoses.

Als gevolg van de introductie van een afnameplafond voor het Groningenveld in 2006 wordt de balansfunctie van het Groningenveld anders ingevuld, met name bezien over een langere periode. Met behoud van die functie ten aanzien van de verkopen en/of van de productie uit de kleine velden geldt voor verkoop van Groningengas inmiddels een sturend inkoop- en verkoopbeleid, met als doel waardemaximalisatie van het Nederlands gas, waarbij de totale hoeveelheid afgenomen Groningengas in de periode 2006 tot en met 2015 niet hoger mag zijn dan het door de Minister opgelegde plafond. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder Business Plan het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de afname door GasTerra uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 het plafond niet overschrijdt.

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum)	33,2	29,2	41,1	37,6	50,8	46,7
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas en vulgas	33,0	30,7	39,6	38,4	50,5	45,1
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas, vulgas en vervangend productieprofiel	32,2	29,8	38,9	37,8	50,1	44,7

Tabel 1. De gerealiseerde afname van Groningengas door GasTerra in de jaren 2006 tot en met 2011 in miljard m³ (35,17).

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In tabel 2 staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de 'kleine velden' en de verwachte afname uit het Groningenveld.

Het aanbod uit de 'kleine velden' is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land (incl. vervangende productieprofielen), aangetoonde velden op zee en nog niet aangetoonde reserves ('futures'). Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant, omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert. De categorie 'futures' betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden. In het BP 2012 wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas - dat betreft voornamelijk de post 'futures', maar ook een kleine hoeveelheid reeds aangetoonde reserves - door de producenten zal worden verkocht aan GasTerra, in lijn met hun huidige verkoopbeleid. In de komende periode zal tevens verkend worden wat de

³ De vulgashoeveelheid in 2007 was negatief in verband met testprogramma's voor de ondergrondse bergingen Norg en Grijpskerk.

⁴ De vulgashoeveelheid in 2009 was negatief door de combinatie van weersinvloeden en gaskwaliteitsaspecten.

⁵ Het onderscheid tussen de categorieën 'land' en 'zee' is hier gemaakt op basis van de van toepassing zijnde voorwaarden en niet op basis van de ligging op het Nederlandse territorium resp. het Continentaal Plafond.

66-4-2012

Invloed is van de ontwikkelingen rond onconventioneel gas uit Nederlandse velden op deze rapportage

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van opgaven van de producenten. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat eerdere ramingen van de productie veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om te komen tot zo realistisch mogelijke waarden, wordt in het BP 2012 daarvoor een correctie toegepast. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de volumeramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt per toekomstige periode en per invoedingspunt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties. Jaarlijks wordt deze correctie op basis van de nieuwste gegevens aangepast.

Daarnaast wordt een correctie uitgevoerd op de opgave van de producenten voor de gevolgen van de opt-out regeling. Deze regeling biedt producenten de mogelijkheid om gedeeltelijk of geheel reeds bij GasTerra gecontracteerd volume niet langer aan GasTerra te verkopen. In tabel 2 is de verwachte afname door GasTerra weergegeven na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving en de opt-out regeling.

Periode	2012/2016	2017/2021	2022/2026	2027/2031
Aanbod 'kleine velden'	120	70	40	25
waarvan land	40	20	10	5
waarvan zee	65	25	10	5
waarvan 'futures'	15	25	20	15
Afname uit het Groningenveld	240	205	145	90
Totaal afname Nederlands gas	360	275	185	115

Tabel 2: De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten, rekening houdend met de berekende percentages voor volumederving en opt-out. Onconventioneel gas is onderdeel van de categorie 'futures'

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 Gaswet kwam naar voren dat GasTerra enige jaren wordt geconfronteerd met een in de loop der tijd teruglopend aanbod uit de 'kleine velden'. Ook dit jaar is het aanbod gedaald. De daling was minder sterk dan voorgaande jaren door een toename van de 'futures', ondanks de neerwaartse correctie als gevolg van de opt-out mogelijkheid. In de categorie 'futures' is dit jaar ook onconventioneel gas opgenomen. De ramingen voor onconventioneel gas kennen een grote onzekerheid. Was het cumulatief aanbod uit 'kleine velden' in de rapportage 2011 ex artikel 54 Gaswet over de periode 2011 tot en met 2030 265 miljard m³ (35,17), thans komt het totaal cijfer over de periode 2012 tot en met 2031 uit op 255 miljard m³ (35,17).

De verwachte afname uit het Groningenveld is voor de periode 2012 tot en met 2021 circa 5 miljard m³ (35,17) lager dan ten tijde van het versturen van rapportage 2011 ex artikel 54 van de Gaswet werd verwacht. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere volumes in 2021 ten opzichte van 2011. Vanwege het voortschrijden van de rapportageperiode, is de cumulatieve afname in de periode 2012 tot en met 2031 circa 30 miljard m³ (35,17) lager dan in de periode 2011 tot en met 2030 in de rapportage 2011 ex artikel 54 van de Gaswet.

In de recente rapportages in het kader van de gasronde is het mijnbouwklimaat een van de belangrijke pijlers. Dit beschouwen wij als een positieve ontwikkeling in de ambitie van het

⁶ Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.
⁷ Het betreft hier dus de verwachte cijfers van de fysieke afname na toepassing van de correctie voor het effect van brandstofgas, vulgas en vervangende productieprofielen.

Ministerie van EL&I van 30 miljard m³ jaarproductie Nederlands 'kleine velden' gas in 2030. Wij werken en denken graag mee aan de verdere concretisering van deze pijler.

Inpassing van de 'kleine velden'

Het gas uit 'kleine velden' heeft veelal een andere samenstelling dan het gas uit het Groningenveld. Dat verschil in samenstelling heeft ook een verschil in een aantal gaselgenschappen tot gevolg. Belangrijke eigenschappen zijn altijd de calorische waarde en de Wobbe-index geweest. Recent is er veel aandacht voor het Propan Equivalent (of PE-waarde), een maat voor de aanwezigheid van hogere koolwaterstoffen in het gas. Een te hoge PE-waarde kan tot problemen leiden met apparatuur bij de eindverbruikers. Er bestaat een kans dat in de toekomst mogelijke problemen kunnen ontstaan bij importgassen, met name in de vorm van LNG. Het gas uit 'kleine velden' levert in het algemeen geen problemen op. De 'afwijkende gassen' moeten worden 'ingepast' tenzij al het ingenomen en getransporteerde gas zonder problemen aan de diverse eindgebruikers die zijn aangesloten op het transportsysteem van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) of aan andere binnenlandse en buitenlandse netbeheerders te kunnen leveren conform de daarvoor geldende specificaties. Het potentiële probleem voor de kleinverbruikers dat kan ontstaan als geïmporteerd gas met een hoge PE-waarde wordt geconverteerd tot pseudo Groningen-gas is op dit moment onderwerp van studie door EDGAR in opdracht van EL&I en met medewerking van GasTerra, Gasunie/GTS en NAM. Het inpassen van gas uit 'kleine velden' betreft naast het aanpassen van de gaskwaliteiten aan de eisen van de markt, ook het overbruggen van de verschillen tussen afname- en productieprofielen.

Het oplossen van deze 'inpassingsproblematiek' vergt een continue aandacht van GasTerra, onder andere door gebruik te maken van de door GTS aangeboden diensten 'kwaliteitsconversie' en 'omgekeerde kwaliteitsconversie', en van de voor productiedoelinden beschikbare dienstverlening uit ondergrondse bergingen waar GasTerra gebruik van kan maken. De inname en inpassing van het gas uit de 'kleine velden' is niet een taak van GasTerra alleen, maar ook van GTS, namelijk door het ontwikkelen van invoedingspunten (artikel 54a Gaswet). GTS kan zo nodig voorwaarden stellen met betrekking tot de inname van gassen (artikel 54b Gaswet). Met het oog daarop voert GasTerra waar nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van het 'kleine velden' aanbod en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het 'kleine velden' beleid daarover afspraken.

GTS constateert⁸ dat onder meer het ontkoppelde entry/exit-systeem het inschatten van het gebruik van entry- en exitpunten bemoeilijkt. Daardoor zouden gebruikspatronen die afwijken van de gemaakte inschatting tijdelijk kunnen leiden tot het niet-volledig innemen van gas in de combinatie die de shipper wenst. GasTerra heeft in de afgelopen jaren haar inkoopvoorwaarden voor de 'kleine velden' zodanig aangepast dat een maximale jaarproductie uit deze velden wordt bevorderd (zie hiervoor ook de rapportage 2011 ex artikel 56 van de Gaswet). GasTerra pleit ervoor dat GTS in geval van optreden van de hiervoor beschreven situatie de 'kleine velden' ontziet en in lijn handelt met haar wettelijke verplichting het 'kleine velden' gas in te nemen.

GasTerra voorziet voor de komende jaren een relatief hoge afname van gas uit het Groningenveld. Hoewel deze vooruitzichten voor de afzonderlijke jaren onzekerheden kennen, verwacht GasTerra dat hierdoor de behoefte aan 'kwaliteitsconversie' beperkt zal zijn.

⁸ "Overzicht ramingen gas uit kleine velden 2011", rapportage GTS ex artikel 54a en 54b Gaswet

6-4-2012

Bij het invoedingspunt Kootstertille kunnen zich in 2012 mogelijk innameproblemen voordoen door beperkte stikstofcapaciteit. Waar we voorgaande jaren hebben geconstateerd dat de beschikbaarheid van het invoedingspunt Kootstertille onder de maat is, is GTS in 2010 en 2011 door middel van operationele afspraken in staat geweest een deel van de problemen te voorkomen. Op basis van de huidige prognoses zal dit probleem eind 2012 structureel verholpen zijn.

RAPPORTAGE 2012 EX ARTIKEL 56 GASWET**Inleiding**

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54 van de Gaswet (uitvoering van het kleineveldenbeleid en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn - in het algemeen gesteld - nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het kleineveldenbeleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage 2012 ex artikel 54 van de Gaswet van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het kleineveldenbeleid door GasTerra

Het beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken:

1. Nieuw gevonden gas kan altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra¹. Een producent is daartoe echter niet verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken.
2. Nieuw gevonden gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals de inpassingsaspecten (gaskwaliteit en loadfactor) en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
 - a. Wat betreft de inpassing wordt door GasTerra een faciliterend beleid gevoerd. Middels de systeemdiensten kwaliteitsconversie en omgekeerde kwaliteitsconversie van de landelijk netbeheerder Gas Transport Services (in het navolgende: GTS) en door de inzet van het Groningenveld en de ondergrondse bergingen waarover GasTerra voor productiedoeleinden kan beschikken, wordt de inpassing van ingekocht kleineveldengas in de portefeuille van GasTerra mogelijk gemaakt.
 - b. De taak om (nieuw) kleineveldengas in te nemen in het transportsysteem berust krachtens artikel 54a van de Gaswet bij GTS, die - gelet op een doelmatige uitvoering van zijn taken - aan de inname van gas uit kleine velden voorwaarden kan verbinden (artikel 54b van de Gaswet).
 - c. Met het oog op het bovenstaande voert GasTerra wanneer nodig overleg met GTS over de inname en inpassing van gas uit kleine velden en maken beide ondernemingen vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het kleineveldenbeleid daarover afspraken.

Binnen dit kader stelt GasTerra de inkoopvoorwaarden vast. Een nadere toelichting vindt men in deze rapportage.

¹ De Minister kan op grond van artikel 54 lid 2 van de Gaswet GasTerra tijdelijk ontheffing verlenen van deze afnameverplichting.

Vooruitzichten

Naast de door GasTerra vast te stellen voorwaarden die de productie en inkoop uit kleine velden bepalen, zijn er ook exogene factoren, zoals de olieprijs, de dollarkoers, heffingen en belastingen van overheidswege, importen door derden in Nederland, het al dan niet verkrijgen van (milieu-) vergunningen en dergelijke van belang.

Dit samenspel van factoren, gecombineerd met de winstkansen en het mijnbouwklimaat in andere delen van de wereld, bepaalt of producenten al dan niet in Nederland investeren in exploratie en exploitatie van de kleine velden.

In 2011 is 27 miljard m³ kleineveldengas door GasTerra afgenomen. In de rapportage 2011 ex artikel 56 van de Gaswet is aangegeven dat er een teruggang werd waargenomen in de kleine velden reserves. Ook dit jaar zien wij dit beeld.

Voorwaarden voor levering

Met inzicht van 2011 heeft GasTerra de voorwaarden voor levering voor de producenten de voorwaarden waren in 2011 op hoofdlijnen als volgt²

Deplete

De te nemen minimum depletieperiode

Voor de zogenaamde marginale gasvelden

wordt een standaard daghoeveelheid (afhankelijk van de grootte van het veld) toegestaan om de winning hiervan voldoende rendabel te maken. De gemiddelde daghoeveelheid die producenten

Loadfactor (bedrijfstijd)

De inkoopprijs van GasTerra - de zogenaamde Norminkoopprijs (NIP) - is gebaseerd op een loadfactor

Verder kent GasTerra

voor velden die in de laatste

aan de producent overdragen voor een

² tenzij anders vermeld zijn, zijn de gegevens uit de rapportage 2011 ex artikel 56 van de Gaswet afkomstig. De gegevens zijn in m³ tel. quel.

<u>Categorie</u>	<u>Min. LF</u>	<u>Max. LF</u>

Tabel 1. Overzicht toegestane loadfactorenLooptijd

Van oudsher is de looptijd van contracten gekoppeld aan de levensduur van de velden.

standaard NIP-afkoppeling

GasTerra biedt producenten de mogelijkheid van een opt-out voor 20% of 100% van het volume van bestaande en nieuwe contracten. De opt-out mogelijkheid geldt na vijf jaar en daarna elke drie jaar, te rekenen vanaf het jaar van de start van productie. Producenten krijgen een opt-in mogelijkheid elke drie jaar na de opt-out datum

Nieuwe leveringen in 2011

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

Tabel 2. Nieuwe leveringen in 2011 aan GasTerra**De door GasTerra betaalde vergoeding**

De producenten van gas uit kleine velden ontvangen van GasTerra een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de NIP. De contracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit is zeker gesteld.

Het afgelopen jaar waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2011 als volgt⁴:

Jaar - kwartaal	NIP (EUR ct per m3 (35,17))
2011 - I	
2011 - II	
2011 - III	
2011 - IV	

Tabel 3. De Norminkoopprijzen in 2011

Aanvullend

Per 1 april 2011 is het nieuwe balanceringsregime van kracht geworden. GasTerra heeft de effecten op de inkoopcontracten van kleineveldengas, zoals het dragen van de programmaverantwoordelijkheid, ondervangen middels contractaanpassingen.

Lopende 2011 heeft de NMa een X-factor besluit 2010 t/m 2013 genomen⁵. In dit besluit zijn de transporttarieven voor 2012 vastgesteld, die van invloed zullen zijn op de vergoeding die door GasTerra betaald wordt voor kleineveldengas aan producenten in 2012.

⁴ kwartaalgemiddelden (afgerond op een cijfer achter de komma).
⁵ tegen dit besluit is door partijen beroep aangetekend.

de vermelde prijzen zijn

Gasterra

Zijne Excellentie de Minister van
Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Gasterra B.V.
Stationsweg 1
Postbus 477
9700 AL Groningen
Nederland
T +31 (0)50 364 86 48
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814409325B01
Handelsregister Groningen 02089290
www.gasterra.nl

Datum 15 april 2013
Ons kenmerk D.13 015
Onderwerp Rapportages 2013 ex artikel 54 en 56 Gaswet

Doorkiesnummer

VERTROUWELIJK

Excellentie,

Uit artikel 54 lid 1 sub c van de Gaswet volgt dat Gasterra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het 'kleine velden' beleid).

Uit artikel 56 lid 1 van de Gaswet volgt verder dat Gasterra B.V. alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 lid 2 en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de informatie als bedoeld in artikel 54 respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen in de zin van artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze gegevens zijn grijs gemarkeerd. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van Gasterra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen: 2

RAPPORTAGE 2013 EX ARTIKEL 54 VAN DE GASWET**Inleiding**

Artikel 54 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) jaarlijks de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹, die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de eerstvolgende twintig jaren, rapporteert aan de Minister van Economische Zaken onder vermelding van de gehanteerde vooronderstellingen. GasTerra maakt onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2012 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2013 (in het navolgende: BP 2013). De raming voor de afname uit het Groningenveld houdt rekening met de in de jaren 2006 tot en met 2012 gerealiseerde afname uit het veld.

Op 25 januari 2013 heeft de minister van Economische Zaken de Tweede Kamer geïnformeerd over nieuwe inzichten met betrekking tot de gaswinning uit het Groningenveld en de relatie met aardbevingen in de provincie Groningen. De minister heeft aangegeven de periode tot 1 december 2013 te gebruiken om te laten onderzoeken of maatregelen om de effecten van sterkere bevingen te beperken mogelijk en wenselijk zijn. In deze rapportage is niet vooruitgelopen op mogelijke uitkomsten van de studie.

De inname van gas uit de "kleine velden" is gestoeld op de balansfunctie van het Groningenveld. Voor het Groningenveld zijn twee afname plafonds van toepassing. Allereerst heeft u in uw brief d.d. 22 december 2005, op grond van artikel 55, eerste lid, van de Gaswet, vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2006 tot en met 2015 uit mag gaan bij de uitvoering van haar taken als bedoeld in artikel 54, eerste lid, van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17) voor de periode 2006 tot en met 2015, oftewel gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar. Rekening houdend met bestaande verkoopverplichtingen en met aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er momenteel van uit dat de totale afname uit het Groningenveld gedurende deze periode gelijk zal zijn aan genoemde maximale hoeveelheid. Op basis van de gerealiseerde afname² uit het Groningenveld in de jaren 2006 tot en met 2012 (zie tabel 1), en de laatste inzichten met betrekking tot de verkopen in de periode 2013 tot en met 2015 komt de totale hoeveelheid in de periode 2006 tot en met 2015 zodoende uit op 425 miljard m³. Voor de jaren 2013 tot en met 2015 komt de gemiddelde jaarhoeveelheid uit op 48,1 miljard m³ (35,17) per jaar.

Daarnaast heeft u in uw brief d.d. 20 januari 2011 op grond van artikel 55, eerste lid, van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningenveld te winnen hoeveelheden gas GasTerra voor de periode 2011 tot en met 2020 uit mag gaan bij de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 54, eerste lid, van de Gaswet. De door GasTerra in de periode 2011 tot en met 2020 af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17), vermeerderd met de hoeveelheid gas die GasTerra in de periode 2006 tot en met 2010 minder heeft afgenomen uit het Groningenveld dan de hoeveelheid waarvan GasTerra in die periode op basis van het gemiddelde per jaar mocht uitgaan. Dit resulteert in een in de periode 2011 tot en met 2020 maximaal af te nemen hoeveelheid van 449 miljard m³ (35,17), oftewel gemiddeld 44,9 miljard m³ (35,17) per jaar. Op basis van de laatste inzichten komt de totale hoeveelheid in de periode 2011 tot en met 2020 uit op 449 miljard m³ (35,17). In tabel 2 is voor de periode 2016 tot en met 2020 als startpunt

¹ Waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlandse deel van het Continentaal Plat.

² Zowel bij de gerealiseerde afname als bij de nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke afname door GasTerra uit het Groningenveld, doch om de hoeveelheden die worden verkregen door van de fysieke afname de hoeveelheden brandstofgas, vulgas (saldo) en vervangende productieprofielen af te trekken. De hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen worden vervolgens bijgeteld bij het aanbod uit de 'kleine velden'. De afname uit de bronnen Marum en Warffum maakt geen deel uit van de fysieke afname uit Groningen. De afname uit deze bronnen is opgenomen in het aanbod 'kleine velden'.

opnieuw gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar meegenomen en is rekening gehouden met de 'decline-fase' van het Groningenveld die naar verwachting rond 2020 zal starten. De 'decline'-fase zal voortduren tot ver na het jaar 2040. De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn thans niet exact bekend en de optimale inzet van het Groningenveld zal te zijner tijd samen met NAM worden bestudeerd en vastgesteld.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen van zowel het aanbod als van de markt onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uitging kunnen komen. Zo kan het aanbod onder invloed van het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan thans door GasTerra wordt geraamd. Tenslotte kunnen de te verkopen volumes als gevolg van economische ontwikkelingen, marktverhoudingen en weersomstandigheden aanzienlijk afwijken van de opgestelde prognoses.

Als gevolg van de introductie van een afnameplafond voor het Groningenveld in 2006 wordt de balansfunctie van het Groningenveld anders ingevuld, met name bezien over een langere periode. Met behoud van die functie ten aanzien van de verkopen en/of van de productie uit de kleine velden geldt voor verkoop van Groningengas inmiddels een sturend inkoop- en verkoopbeleid, met als doel waardemaximalisatie van het Nederlands gas, waarbij de totale hoeveelheid afgenomen Groningengas in de periode 2006 tot en met 2015 niet hoger mag zijn dan het door de Minister vastgestelde plafond. Dit komt er in het kort op neer dat in ieder Business Plan het inkoopbeleid en het verkoopbeleid zodanig worden opgesteld dat de afname door GasTerra uit het Groningenveld (naar de verwachtingen op dat moment) cumulatief over de periode 2006 tot en met 2015 het plafond niet overschrijdt.

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum)	33,2	29,2	41,1	37,6	50,8	46,7	47,6
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas en vulgas	33,0	30,7 ³	39,6	38,4 ⁴	50,5	45,1	47,5
Afname Groningen fysiek (excl. Marum/Warffum) minus brandstofgas, vulgas en vervangend productieprofiel	32,2	29,9	38,9	37,8	50,1	44,7	47,2

Tabel 1. De gerealiseerde afname van Groningengas door GasTerra in de jaren 2006 tot en met 2012 in miljard m³ (35,17).

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In tabel 2 staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die naar verwachting door GasTerra zullen worden afgenomen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de kleine velden en de verwachte afname uit het Groningenveld.

Het aanbod uit de kleine velden is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land (inclusief vervangende productieprofielen), aangetoonde velden op zee en nog niet aangetoonde reserves ("futures"). Het onderscheid tussen de landvelden en de zeevelden is relevant, omdat GasTerra daarvoor verschillende leveringsvoorwaarden hanteert⁵. De categorie

³ De vulgashoeveelheid in 2007 was negatief in verband met testprogramma's voor de ondergrondse bergingen Norg en Grijskerk

⁴ De vulgashoeveelheid in 2009 was negatief door de combinatie van weersinvloeden en gaskwaliteitsaspecten.

⁵ Het onderscheid tussen de categorieën 'land' en 'zee' is hier gemaakt op basis van de van toepassing zijnde voorwaarden en niet op basis van de ligging op het Nederlandse territorium resp. het Continentaal Plat.

futures betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek en die mogelijk aan GasTerra zullen worden aangeboden. In het BP 2013 wordt ervan uitgegaan dat het overgrote deel van het nog niet gecontracteerde gas - dat betreft voornamelijk de post futures, maar ook een kleine hoeveelheid reeds aangetoonde reserves - door de producenten zal worden verkocht aan GasTerra, in lijn met hun huidige verkoopbeleid.

Zoals gezegd is gebruik gemaakt van opgaven van de producenten. De ervaring in de afgelopen jaren heeft echter uitgewezen dat eerdere ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn geweest, althans gemiddeld gesproken. Om te komen tot zo realistisch mogelijke waarden, wordt in het BP 2013 daarom een correctie toegepast. Deze correctie staat bekend als de "volumederving" en wordt toegepast door de volumeramingen van de producenten te verlagen met een zeker percentage. Dit percentage wordt per toekomstige periode en per invoedingspunt op een gestandaardiseerde wijze berekend uit eerdere ramingen en realisaties. Jaarlijks wordt deze correctie op basis van de nieuwste gegevens aangepast.

Daarnaast wordt een correctie uitgevoerd op de opgave van de producenten voor de gevolgen van de opt-out regeling. Deze regeling biedt producenten de mogelijkheid om gedeeltelijk of geheel reeds bij GasTerra gecontracteerd volume niet langer aan GasTerra te verkopen. In tabel 2 is de verwachte afname door GasTerra weergegeven na correctie voor de thans gehanteerde percentages volumederving en de opt-out regeling.

Periode	2013/2017	2018/2022	2023/2027	2028/2032
Aanbod kleine velden ⁶	105	65	40	20
<i>waarvan land</i>	35	20	10	0
<i>waarvan zee</i>	60	20	10	10
<i>waarvan futures</i>	10	25	20	10
Afname uit het Groningenveld ⁷	230	190	125	65
Totaal afname Nederlands gas	335	255	165	85

Tabel 2. De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten, rekening houdend met de berekende percentages voor volumederving en opt-out.

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 van de Gaswet kwam naar voren dat GasTerra enige jaren wordt geconfronteerd met een in de loop der tijd teruglopend aanbod uit de kleine velden. Dit beeld wordt in de onderhavige rapportage gecontinueerd. Het cumulatief aanbod in de rapportage 2012 over de periode 2012 tot en met 2031 kwam uit op 255 miljard m³ (35,17), en komt in de voorliggende rapportage over de periode 2013 tot en met 2032 uit op 230 miljard m³ (35,17).

De verwachte afname uit het Groningenveld is voor de periode 2013 tot en met 2022 circa 25 miljard m³ (35,17) lager dan ten tijde van het versturen van rapportage 2012 ex artikel 54 van de Gaswet werd verwacht. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere volumes vanaf 2022 ten opzichte van 2012. De cumulatieve afname in de periode 2013 tot en met 2032 is circa 70 miljard m³ (35,17) lager dan in de periode 2012 tot en met 2031 in de rapportage 2012 ex artikel 54 van de Gaswet. Dit wordt veroorzaakt door het voortschrijden van de rapportageperiode en nieuwe inzichten in de toekomstige productie uit Groningen.

⁶ Het aanbod is inclusief de hoeveelheden in het kader van vervangende productieprofielen.

⁷ Het betreft hier dus de verwachte cijfers van de fysieke afname na toepassing van de correctie voor het effect van brandstofgas, vulgas en vervangende productieprofielen.

Inpassing van gas uit de kleine velden

Op verzoek van een producent van gas uit kleine velden zorgt GasTerra voor de afname van dat gas, waaraan GasTerra op grond van artikel 54, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gaswet redelijke voorwaarden en een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding moet verbinden. Voor deze commerciële kant van het kleine-velden-beleid verwijzen wij naar de Rapportage 2013 ex artikel 56 van de Gaswet.

Onderstaand gaan wij in op enige meer technische aspecten van de inname van gas uit kleine velden door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet Gasunie Transport Services B.V. (GTS).

Het gas uit de Nederlandse kleine velden wordt op grond van artikel 54a van de Gaswet ingenomen door GTS, waarbij GTS op grond van artikel 54b van de Gaswet aan deze inname voorwaarden kan verbinden. Ook kunnen de gezamenlijke netbeheerders op grond van artikel 12b, lid 1, van de Gaswet een voorstel tot wijziging van de gasvoorwaarden indienen bij de NMa. Zo hebben de gezamenlijke netbeheerders op 17 februari 2010 een voorstel tot het vaststellen van de "Invoedvoorwaarden gas LNB" opgesteld en ingediend. De behandeling daarvan is evenwel opgeschort door de NMa in afwachting van het wetsvoorstel Verzamelwet op basis van het Energierapport dat aan de Tweede Kamer is gestuurd.

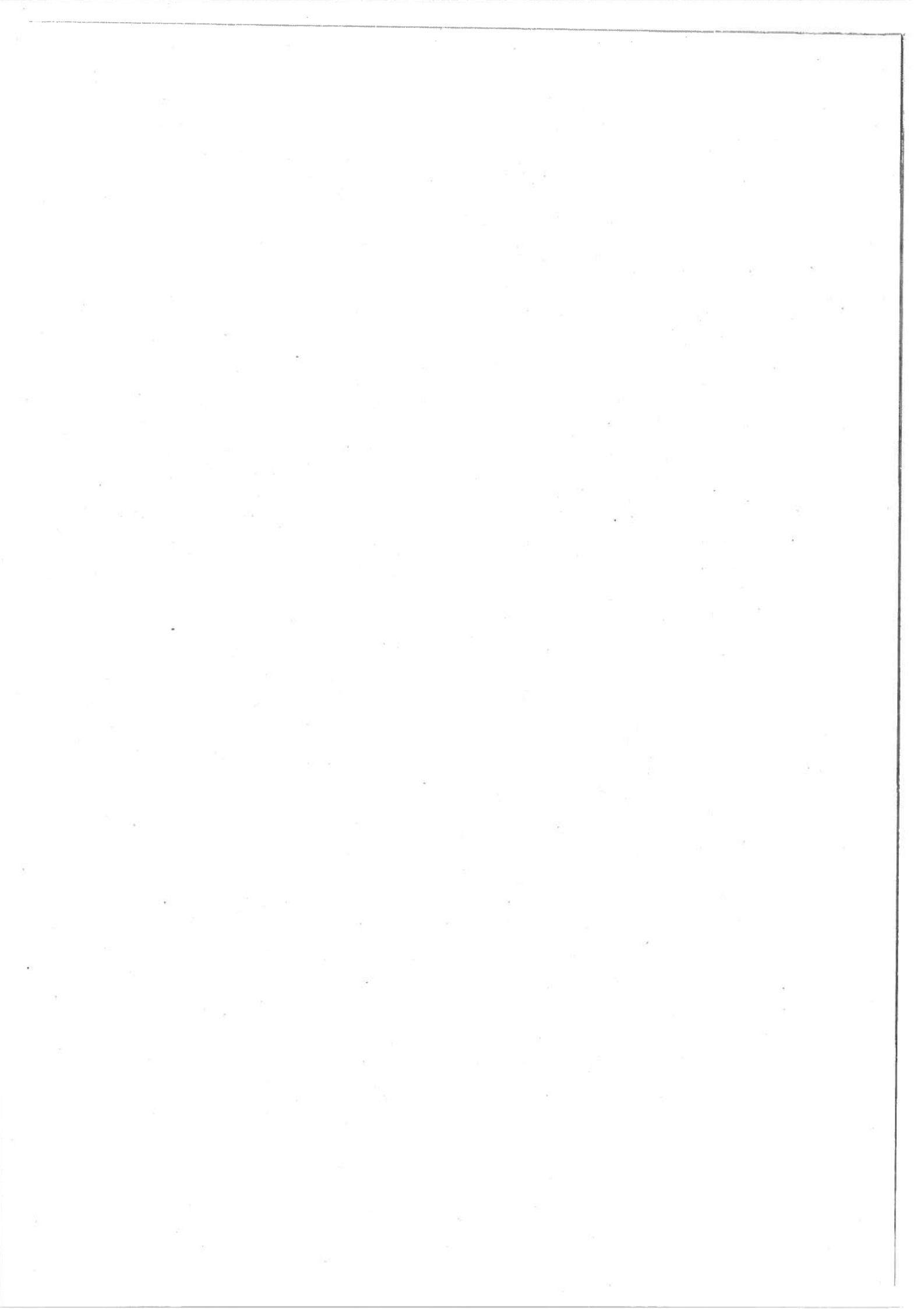
Gas afkomstig uit kleine velden betreft veelal hoogcalorisch gas (H-gas) waarvan de samenstelling afwijkt van het laagcalorische gas uit Groningen (G-gas). In de afgelopen jaren is de nodige aandacht besteed aan de samenstelling van in te nemen gas op de entrypuncten en van af te leveren gas op de exitpunten. Dit naar aanleiding van de aankondiging door GTS van de aanstaande komst van nieuw H-gas, zoals LNG en importen uit Rusland en Noorwegen. Dit heeft geleid tot studies naar de relevante gaskwaliteitsaspecten (zoals de PE-waarde) van in te nemen en af te leveren aardgas. Op grond van deze studies heeft de Minister van Economische Zaken op 2 juli 2012 de bovengenoemde wijziging van de MR tariefstructuren en voorwaarden gas vastgesteld, die op een nader te bepalen tijdstip in werking zal treden. In deze wijziging wordt – kort samengevat – bepaald dat de afnemers van G-gas de eerstkomende 10 jaar gas van GTS zullen ontvangen dat zal voldoen aan zekere in de MR gestelde kwaliteitsspecificaties.

Aangezien de wijziging van de MR betrekking heeft op de G-gas exitpunten, heeft deze geen betekenis voor de inname van gas uit kleine velden op de entrypuncten. Wel kunnen de nog vast te stellen Invoedvoorwaarden Gas LNB van belang zijn voor de inname van gas uit de kleine velden.

Voor wat betreft de in te nemen volumes op jaarbasis verwachten wij geen problemen. Zo nodig kan een eventueel overschot aan H-gas door middel van de mengstations en het bijvoegen van stikstof door GTS worden weggemengd in het G-gas-systeem.

In de voorgaande rapportages op basis van artikel 54 van de Gaswet rapporteerden wij dat bij het invoedingspunt Kootstertille zich mogelijk innameproblemen zouden kunnen voordoen door de aldaar beperkte stikstofcapaciteit van GTS. Waar wij in voorgaande jaren hebben geconstateerd dat de beschikbaarheid van het invoedingspunt Kootstertille onder de maat was, is GTS in 2010, 2011 en 2012 door middel van operationele afspraken in staat geweest een deel van de problemen te voorkomen. Op basis van de huidige prognoses zal dit probleem medio 2013 structureel verholpen zijn⁸.

⁸ De Minister van Economische Zaken heeft bij besluit van 27 februari 2013 (Staatscourant 2013, nr. 5568, 6 maart 2013) de investering betreffende enkele aanpassingen aan het mengstation Kootstertille opdat hoogcalorisch gas afkomstig uit Nederlandse kleine gasvelden met stikstof gemengd kunnen blijven worden tot Groningen-gas kwaliteit noodzakelijk geacht, gelet op het belang, bedoeld in artikel 54a, eerste lid, van de Gaswet.

RAPPORTAGE 2013 EX ARTIKEL 56 VAN DE GASWET

Inleiding

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54, tweede lid, van de Gaswet (uitvoering van het "kleine-velden-beleid" en eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het kleine-velden-beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage 2013 ex artikel 54, eerste lid, aanhef en onder c, van de Gaswet van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het kleine-velden-beleid algemeen

De uitvoering van het kleine-velden-beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, berust op twee pijlers. Ten eerste heeft GasTerra zekere commerciële verplichtingen op grond van artikel 54 van de Gaswet en ten tweede heeft de beheerder van het landelijke gastransportnet, Gasunie Transport Services (GTS), zekere technische verplichtingen op grond van artikelen 54a en 54b van de Gaswet.

Beleid GasTerra

Het beleid van GasTerra wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken.

1. Nieuw gevonden gas kan altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding.
2. Nieuw gevonden gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals met betrekking tot gaskwaliteit, gasdruk en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
3. De producent mag daarbij wat betreft de te installeren productiecapaciteit binnen zekere grenzen zelf een keuze maken en krijgt een vergoeding voor de geleverde capaciteit. Het blijkt dat de producenten de voorkeur hebben voor een zo vlak mogelijke levering ("hoge loadfactor"). Het verschil met de marktvraag, die van uur tot uur wisselt, wordt opgevangen door GasTerra. Dit staat bekend als loadfactorconversie en wordt uitgevoerd met behulp van het Groningenveld en de ondergrondse bergingen waarover GasTerra voor productiedoelinden kan beschikken. Verder kan GasTerra onverwachte fluctuaties in de productie opvangen door het leveren van de dienst Programmaverantwoordelijkheid.

Beleid GTS

GTS heeft de taak om gas uit kleine velden in te nemen, dat wil zeggen aan te sluiten op het landelijk gastransportnet (artikel 54a van de Gaswet) en te transporteren en kan aan de inname van het gas voorwaarden verbinden (artikel 54b van de Gaswet). GTS rapporteert hierover aan de Minister van Economische Zaken, waarnaar wij hierbij verwijzen.

¹ De Minister van Economische Zaken kan op grond van artikel 54, tweede lid, van de Gaswet GasTerra tijdelijk ontheffing verlenen van deze afnameverplichting.

GasTerra heeft in het verleden een overeenkomst afgesloten met GTS geheten de "Small Fields Accomodation Agreement". Deze overeenkomst bevorderde de inname van gas uit Nederlandse kleine velden en kon door alle shippers van dergelijk gas met GTS worden afgesloten. Een positieve ontwikkeling is dat deze overeenkomst in 2013 is omgevormd tot een "algemene voorwaarde" in de Transmission Services Conditions (TSC) van GTS².

GTS biedt de shippers in het transportnet de systeemdienst "(omgekeerde) kwaliteitsconversie" aan waarmee gassen van een bepaalde gaskwaliteit omgevormd kunnen worden naar een andere gaskwaliteit. Dit gebeurt met behulp van mengstations en het bijvoegen van stikstof en is onder andere van belang voor de inname van gas uit kleine velden (veelal H-gas) dat zo ook de G-gasmarkt kan bereiken.

Een discussie die in belang toeneemt gaat over de verantwoordelijkheid voor de bewaking van de gaskwaliteit in het gastransportnet. Deze verantwoordelijkheid berust bij de netbeheerder GTS, die de taak heeft gas af te leveren op de exitpunten van het net dat voldoet aan de specificaties, zoals voorgeschreven in de gasvoorwaarden, vastgesteld door de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa). Om dat mogelijk te maken kan GTS eisen stellen aan het in te nemen gas. GTS heeft daartoe momenteel eisen gesteld in de TSC. Verder is GTS doende om zogeheten "Grid Connection Agreements" af te sluiten met onder andere de beheerders van productienetwerken. GasTerra heeft in 2012 met GTS een afspraak gemaakt dat het afsluiten van GCA's met voortvarendheid aangepakt zal worden.

Een discussie die in belang toeneemt gaat over de verantwoordelijkheid van de gaskwaliteit in het gastransportnet. Deze verantwoordelijkheid berust bij de landelijk netbeheerder GTS, die de taak heeft gas af te leveren op de exitpunten van het net dat voldoet aan de daarvoor gestelde specificaties.

Op grond van enige studies heeft de Minister van Economische Zaken op 2 juli 2012 een wijziging van de MR tariefstructuren en voorwaarden gas in het kader van de gassamenstelling vastgesteld, die op een nader te bepalen tijdstip in werking zal treden. In deze wijziging wordt – kort samengevat – bepaald dat de afnemers van G-gas de eerstkomende 10 jaar gas van GTS zullen ontvangen dat zal voldoen aan zekere in de MR gestelde kwaliteitsspecificaties.

Daarnaast kunnen de gezamenlijke netbeheerders op grond van artikel 12b, lid 1, van de Gaswet een voorstel tot wijziging van de gasvoorwaarden indienen bij de NMa. Deze gasvoorwaarden kunnen specificaties voor de gassamenstelling op exitpunten en ook op entripunten bevatten. Zo hebben de gezamenlijke netbeheerders op 17 februari 2010 een voorstel tot het vaststellen van de "Invoedvoorwaarden gas LNB" opgesteld en ingediend. De behandeling daarvan is evenwel door de NMa opgeschort totdat de genoemde MR van kracht zal zijn geworden.

Tenslotte zijn van belang de eisen gesteld aan de inname van gas zoals opgenomen in TSC van GTS en zoals zullen worden opgenomen in de zogeheten Grid Connection Agreements, zoals momenteel worden afgesloten door GTS met de upstream netwerk operators.

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van gas uit kleine velden ontvangen van GasTerra een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoop Prijs (NIP). Tot op heden is de aangeboden NIP gebaseerd op het netback-beginsel, dat inhoudt de producenten een prijs ontvangen die gebaseerd is op de gemiddelde verkoopprijs die GasTerra weet te realiseren, na

² Appendix 9 van TSC 2013 1

af trek van een zekere netback-marge ter dekking van de kosten die GasTerra moet maken om de verkopen te realiseren. De inkoopcontracten worden regelmatig heronderhandeld waardoor de marktconformiteit van de NIP is zeker gesteld.

Het afgelopen jaar waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2012 als volgt¹.

Jaar - kwartaal	NIP [EUR ct per m ³ (35,17)]
2012 - I	
2012 - II	
2012 - III	
2012 - IV	

Tabel 1. De Norminkooprijzen in 2012 bij een loadfactor van 0,909

Nieuwe leveringsvoorwaarden

De NIP TTF reflecteert dat de waarde van gas in Nederland en in hoge mate in GasTerra's exportlanden tegenwoordig door hubprijzen wordt bepaald. In 2012 heeft GasTerra de producenten aangekondigd voornemens te zijn om met ingang van 2013 de netback systematiek om de NIP te bepalen te verlaten en over te stappen op de TTF-systematiek, waarbij de NIP afgeleid zal worden van de prijzen van producten verhandeld op de TTF. GasTerra zal de producenten begin 2013 een aanbod doen voor zo'n prijsstelling.

In het aanbod dat GasTerra begin 2013 aan de producenten zal doen is ook opgenomen een verbetering van de leveringsvoorwaarden, namelijk de introductie van [redacted] uit in afwijking van het huidige gangbare [redacted] waarbij de koper (GasTerra) & [redacted]

GasTerra verwacht dat hierdoor de komende jaren tevens een zekere [redacted] zal optreden waardoor [redacted] zal worden.

Leveringsvoorwaarden

In 2012 zijn de leveringsvoorwaarden beperkt aangepast en wij verwijzen wat dat aangaat voor meer details naar voorgaande rapportages. De voorwaarden waren in 2012 op hoofdlijnen als volgt.

Depletie

De te bepalen minimum depletieperiode

Voor de zogenaamde marginale gasvelden [redacted]

[redacted] moet een standaard gashoeveelheid (onafhankelijk van de grootte van het veld) toestaan om de winning hiervan voldoende rendabel te maken

[redacted] zijn kwartaal gemiddelden. [redacted] vermelde prijzen

¹ Tenzij anders vermeld zijn de in de deze rapportage vermelde gashoeveelheden gegeven in m³ tel quel.

Loadfactor (bedrijfstijd)

De inkoopprijs van GasTerra is gebaseerd op een loadfactor van _____ Producenten

Verder kent GasTerra

(voor landvelden en voor zeevelden) van de economisch winbare reserves van een veld _____ indien meer gas geproduceerd, kan de producent opteren voor

Hiervoor geldt een gemaximeerde hoeveelheid

Categorie	Min. LF	Max. LF
-----------	---------	---------

Tabel 2. Overzicht toegestane loadfactoren.

Looptijd

Van oudsher is de looptijd van contracten gekoppeld aan de levensduur van de veld

GasTerra biedt producenten verder de mogelijkheid van een opt-out voor 20% of 100% van het volume van bestaande en nieuwe contracten. De opt-out mogelijkheid geldt na vijf jaar en daarna elke drie jaar, te rekenen vanaf de start van productie. Producenten krijgen een opt-in mogelijkheid elke drie jaar na de opt-out dat

Leveringen en vooruitzichten

Nieuwe leveringen in 2012

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld

Tabel 3. Nieuwe leveringen in 2012 aan GasTerra.

In 2012 heeft GasTerra in totaal 26⁵ miljard m³ gas uit kleine velden ingekocht. Dit is een daling met ongeveer 1 mrd m³ per jaar ten opzichte van de inkopen in 2011. In de rapportage 2012 ex artikel 54 van de Gaswet is aangegeven dat er ook een teruggang wordt geconstateerd in de nog resterende reserves van kleine velden. Het cumulatief aanbod in de rapportage 2012 over de periode 2012 tot en met 2031 kwam uit op 755 miljard m³ (35,17), en komt in de voorliggende rapportage over de periode 2013 tot en met 2032 uit op 230 miljard m³ (35,17)

⁵ In m³ GE (35,17 MJ/m³)

GasTerra

Zijne Excellentie de Minister van
Economische Zaken
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

GasTerra B.V.
Stationsweg 1
Postbus 477
9700 AL Groningen
Nederland
T +31 (0)50 364 86 48
E communicatie@gasterra.nl
BTW NL814409325B01
Handelsregister Groningen 02089290
www.gasterra.nl

Datum	Doorkiesnummer
24 april 2014	
Ons kenmerk	Uw kenmerk
D14.781	
Onderwerp	
Rapportages 2014 ex artikel 54 en 56 Gaswet	

VERTROUWELIJK

Excellentie,

Uit artikel 54 lid 1 sub c van de Gaswet volgt dat GasTerra B.V. jaarlijks een overzicht aan u overlegt van de ramingen voor de komende twintig jaren met betrekking tot de uitoefening van de taken voortvloeiend uit artikel 54 lid 1 sub a en sub b (het 'kleine velden' beleid).

Uit artikel 56 lid 1 van de Gaswet volgt verder dat GasTerra B.V. alle inlichtingen verstrekt die u nodig heeft voor de toepassing van artikel 54 lid 2 en artikel 55 van de Gaswet.

Wij zenden u hierbij derhalve, zoals gebruikelijk in de vorm van twee rapportages, de informatie als bedoeld in artikel 54 respectievelijk artikel 56 van de Gaswet. Wij merken op dat in beide rapportages vertrouwelijke bedrijfsgegevens zijn opgenomen in de zin van artikel 10 lid 1 sub c Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Deze gegevens zijn geel gemarkeerd. Publicatie van deze gegevens kan de marktpositie van GasTerra B.V. schade toebrengen. Wij verzoeken u deze vertrouwelijke bedrijfsgegevens niet openbaar te maken.

Hoogachtend,

Bijlagen: 2

RAPPORTAGE 2014 EX ARTIKEL 54 VAN DE GASWET

Inleiding

Met voorliggende rapportage geeft GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) invulling aan zijn verplichting om te rapporteren over het bepaalde in artikel 54 van de Gaswet. Dit artikel schrijft voor dat GasTerra jaarlijks aan de Minister van Economische Zaken rapporteert over de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvoorkomens¹, die GasTerra naar verwachting zal afnemen gedurende de eerstvolgende twintig jaren. GasTerra dient hierover te rapporteren onder vermelding van de gehanteerde vooronderstellingen.

GasTerra maakt voor de ramingen van Nederlandse gasvoorkomens onder meer gebruik van opgaven van aardgasproducenten. De voorliggende rapportage is voor de kleine velden gebaseerd op ramingen die zijn opgesteld in het najaar van 2013 ten behoeve van GasTerra's Business Plan 2014 (in het navolgende: BP 2014). De raming voor het Groningen-veld voor de jaren 2014, 2015 en 2016 is gebaseerd op uw brief van 17 januari 2014 aan de Tweede Kamer over de Gaswinning in Groningen. In deze brief kondigt u aan dat een besluit voor de periode na 2016 later zal volgen, namelijk nadat NAM, vóór 1 juli 2016, een aangepast winningsplan heeft ingediend. Omdat de voorwaarden voor de productie uit het Groningen-veld voor de periode ingaande 2017 nu nog niet bekend zijn, rapporteert GasTerra vooralsnog dezelfde hoeveelheden gas af te nemen uit het Groningen-veld als werden gerapporteerd in de voorgaande rapportage ex artikel 54 (2013). Deze zijn gebaseerd op GasTerra's toenmalige BP 2013. GasTerra wil hiermee geen uitspraak doen over de periode na 2016.

Beperkingen op afname uit Groningen

Voor het Groningen-veld zijn twee afnameplafonds van toepassing en zal er daarnaast een productieplafond van kracht worden.

Allereerst heeft u in uw brief d.d. 22 december 2005, op grond van artikel 55, eerste lid, van de Gaswet, vastgesteld van welke uit het Groningen-veld af te nemen hoeveelheden GasTerra voor de periode 2006 tot en met 2015 mag uitgaan bij de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 54, eerste lid, van de Gaswet. De door GasTerra af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17) voor de periode 2006 tot en met 2015, oftewel gemiddeld 42,5 miljard m³ (35,17) per jaar.

Ten tweede heeft u in uw brief d.d. 20 januari 2011 op grond van artikel 55, eerste lid, van de Gaswet vastgesteld van welke uit het Groningen-veld af te nemen hoeveelheden GasTerra voor de periode 2011 tot en met 2020 mag uitgaan bij de uitvoering van zijn taken als bedoeld in artikel 54, eerste lid, van de Gaswet. De door GasTerra in de periode 2011 tot en met 2020 af te nemen hoeveelheid bedraagt maximaal 425 miljard m³ (35,17) vermeerderd met de hoeveelheid gas die GasTerra in de periode 2006 tot en met 2010 minder heeft afgenomen uit het Groningen-veld dan de hoeveelheid waarvan GasTerra in die periode op basis van het gemiddelde per jaar mocht uitgaan. Dit resulteert in een in de periode 2011 tot en met 2020 maximaal af te nemen hoeveelheid van 449 miljard m³ (35,17), oftewel gemiddeld 44,9 miljard m³ (35,17) per jaar. Hierdoor zal de afname gedurende de periode 2005 tot en met 2020 uitkomen op gemiddeld maximaal 42,5 mrd m³ (35,17) per jaar.

Ten derde heeft u in uw brief d.d. 17 januari 2014 een ontwerpbesluit over de gaswinning uit het Groningen-veld aangekondigd op grond van de Mijnbouwwet. Met ingang van 14 maart 2014 ligt het ontwerpbesluit ter inzage. Voor de totale productie van NAM uit het Groningen-veld betekent dit ontwerpbesluit dat de productie zal worden beperkt tot respectievelijk 42,5, 42,5 en 40 miljard

¹ Waaronder ook hoeveelheden gewonnen op het Nederlandse deel van het Continentaal Plat.

m³ over de jaren 2014, 2015 en 2016. Voor de periode na 2016 wordt een besluit verwacht na indiening van het aangepaste winningsplan door NAM voor 1 juli 2016.

Realisaties afname gas uit het Groningen-veld door GasTerra

Tabel 1 toont de realisaties van afname van GasTerra uit het Groningen-veld voor de jaren 2006 tot en met 2013. Zowel bij de gerealiseerde afname als bij nog af te nemen hoeveelheden gaat het in deze rapportage niet om de fysieke productie door NAM uit het Groningen-veld, maar om de afname door GasTerra zoals bedoeld onder het afnameplafond ex artikel 55, eerste lid, Gaswet. Deze hoeveelheden worden verkregen door van de fysieke productie de hoeveelheden brandstofgas voor NAM af te trekken, het saldo van de in- en uitgaande gasstromen voor de ondergrondse opslagen (Norg, Gripskerk en Alkmaar) ermee te verrekenen en de vervangende productieprofielen voor de ondergrondse opslagen ervan af te trekken. De laatste hoeveelheden (de vervangende productieprofielen) zijn opgenomen in het aanbod uit de kleine velden.

Jaar	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Afname Groningen	32,2	29,9	38,9	37,8	50,1	44,7	47,2	53,2

Tabel 1. De gerealiseerde afname van Groningen-gas door GasTerra in de jaren 2006 tot en met 2013 in miljard m³ (35,17). Afname Groningen na correctie voor brandstofgas, in- en uitgaande stromen voor ondergrondse opslagen en vervangende productieprofielen.

Volumeramingen afname Nederlands gas door GasTerra

In tabel 2 staan per periode van vijf jaar de hoeveelheden aardgas uit Nederlandse gasvelden aangegeven (in miljard m³ (35,17)) die GasTerra verwacht te zullen afnemen gedurende de komende twintig jaren. Onderscheid is gemaakt tussen het verwachte aanbod uit de kleine velden en de verwachte afname van GasTerra uit het Groningen-veld zoals bedoeld onder het afnameplafond ex artikel 55, eerste lid, Gaswet. Ook bij een afnameniveau onder het aangekondigde ontwerpbesluit in uw brief d.d. 17 januari 2014 van 42,5 mrd m³ voor 2014 kan, afhankelijk van het saldo van de in- en uitgaande gasstromen voor de ondergrondse opslagen (Norg, Gripskerk en Alkmaar), het afnameniveau onder het Groningen-plafond hoger zijn dan 42,5 mrd m³ (35,17) in 2014. Hetzelfde geldt voor de jaren 2015 en 2016, hoewel in- en uitgaande stromen van de bergingen niet structureel een positief saldo kunnen laten zien.

Periode	2014/2018	2019/2023	2024/2028	2029/2033
Aanbod kleine velden ²	107	60	29	18
<i>waarvan land</i>	31	16	6	1
<i>waarvan zee</i>	66	24	11	8
<i>waarvan futures</i>	10	20	13	9
Afname uit het Groningen-veld ³	207	181	111	59
Totaal afname Nederlands gas	314	241	141	77

Tabel 2. De verwachte afname door GasTerra uit Nederlandse gasvoorkomens gedurende de komende twintig jaren in miljard m³ (35,17) per periode van vijf jaar, conform opgaven van de producenten.

Opgemerkt moet worden dat de ramingen onzekerheden kennen die reeds op korte termijn tot uitging kunnen komen. Zo kan het aanbod onder andere onder invloed van de gasprijs en/of het exploratie- en exploitatieklimaat anders uitpakken dan GasTerra nu raamt.

² Dit aanbod is inclusief de vervangende productieprofielen voor de ondergrondse opslagen en de productie uit de velden Marum en Warffum.

³ Afname door GasTerra zoals bedoeld onder het afnameplafond ex artikel 55, eerste lid, Gaswet.

Kleine velden

Het aanbod uit de kleine velden is in de tabel uitgesplitst naar de categorieën aangetoonde velden op land (inclusief de vervangende productieprofielen voor de ondergrondse bergingen), aangetoonde velden op zee en nog niet aangetoonde reserves ("futures"). De categorie futures betreft de nog niet aangetoonde velden waarvan het bestaan door de producenten wordt vermoed op grond van seismisch en geologisch onderzoek maar die nog niet zijn aangetoond door middel van een exploratieboring.

De ramingen in tabel 2 betreffen het aanbod uit Nederlandse kleine velden voor zover dat door GasTerra is gecontracteerd. Dat is niet al het gas want het staat de producenten vrij om gasvoorkomens al dan niet aan GasTerra aan te bieden; men kan het gas ook aan een andere partij verkopen. Ook is het voor producenten mogelijk om – onder zekere voorwaarden – een reeds afgesloten contract met GasTerra op te zeggen ("opt out"). Verder leert de praktijk dat de ramingen van de producenten veelal aan de optimistische kant zijn. Met al deze onzekerheden is bij de ramingen zo goed mogelijk rekening gehouden. Het gas uit de futures is nog niet gecontracteerd. De raming daarvoor is gebaseerd op een veronderstelling over de mate waarin dat aan GasTerra verkocht zal worden.

Uit voorgaande rapportages ex artikel 54 van de Gaswet kwam naar voren dat GasTerra enige jaren wordt geconfronteerd met een in de loop der tijd teruglopend aanbod uit de kleine velden. De belangrijkste oorzaak daarvan is het leegmaken van de bestaande velden; hetgeen niet in diezelfde mate gecompenseerd wordt door nieuwe vondsten. Dit beeld wordt in de onderhavige rapportage gecontinueerd. Het cumulatief aanbod in de rapportage 2013 over de periode 2013 tot en met 2032 kwam uit op 230 miljard m³ (35,17) en komt in de voorliggende rapportage over de periode 2014 tot en met 2033 uit op 215 miljard m³ (35,17).

Groningen-veld

NAM mag in de jaren 2014, 2015 en 2016 uit het Groningen-veld maximaal 42,5, 42,5 en 40 miljard m³ produceren. Dit is het maximale productieniveau in Tel Quel of zoals geproduceerd. Om te komen tot de maximale afname door GasTerra uit het Groningen-veld moeten deze productiehoeveelheden worden geconverteerd naar de eenheid waarin GasTerra rapporteert, namelijk in Groningen equivalenten (35,17 MJ/m³) en gecorrigeerd worden voor het brandstofgas voor NAM. Voor deze twee posten samen hanteert GasTerra op dit moment een schatting van 1 miljard m³ (35,17). Hiermee verwacht GasTerra dat GasTerra maximaal 41,5, 41,5 en 39 miljard m³ (35,17) zal afnemen uit het Groningen-veld in respectievelijk 2014, 2015 en 2016.

Rekening houdend met de bestaande verkoopverplichtingen en met de aanvullende verkoopplannen gaat GasTerra er momenteel vanuit dat de totale afname uit het Groningen-veld gedurende de jaren 2014, 2015 en 2016 gelijk zal zijn aan de genoemde maximale hoeveelheden van respectievelijk 41,5, 41,5 en 39 miljard m³ (35,17).

Op basis van de gerealiseerde afname uit het Groningen-veld in de jaren 2006 tot en met 2013 (zie tabel 1) en de inzichten met betrekking tot de verkopen in de periode 2014 en 2015 komt de totale hoeveelheid in de periode 2006 tot en met 2015 naar verwachting uit op 417 miljard m³, hetgeen dus 8 mrd m³ lager is dan het afnameplafond van 425 mrd m³ (35,17).

Voor 2017 en later presenteert GasTerra voorts nog de verwachtingen uit de rapportage ex artikel 54 uit 2013 over de maximaal af te nemen volumina uit het Groningen veld voor deze periode. Conform de voorgaande rapportage is rekening gehouden met de 'decline-fase' van het Groningenveld die naar verwachting rond 2020 zal starten en zal voortduren tot ver na 2040. Voor 2033 (niet opgenomen in de rapportage 2013) is dezelfde afname verondersteld als voor 2032 (conform rapportage 2013). De tijdens deze fase af te nemen hoeveelheden gas zijn nu niet exact bekend.

Gegeven deze uitgangspunten komt de totale hoeveelheid in de periode 2011 tot en met 2020 uit op 433 miljard m³, hetgeen 16 miljard lager is dan het afnameplafond van 449 mrd m³ (35,17) ⁴.

De verwachte afname uit het Groningen-veld komt voor de periode 2014 tot en met 2023 circa 18 miljard m³ (35,17) lager uit dan ten tijde van het versturen van rapportage 2013 ex artikel 54, van de Gaswet werd verwacht. Dit wordt veroorzaakt door lagere afname uit het Groningen-veld voor de jaren 2014 tot en met 2016, aangezien voor 2017 tot en met 2023 dezelfde volumes zijn aangehouden als in rapportage ex Gaswet 2013.

De cumulatieve afname van GasTerra in de periode 2014 tot en met 2033 is circa 57 miljard m³ (35,17) lager dan in de periode 2013 tot en met 2032 in de rapportage 2013 ex artikel 54, van de Gaswet. Dit wordt veroorzaakt door het voortschrijden van de rapportageperiode en een lagere afname uit het Groningen-veld voor de jaren 2014 tot en met 2016.

⁴ De door GasTerra in de periode 2011 tot en met 2020 af te nemen hoeveelheid van 425 miljard m³ (35,17) vermeerderd met de hoeveelheid gas die GasTerra in de periode 2006 tot en met 2010 minder heeft afgenomen uit het Groningenveld dan de hoeveelheid waarvan GasTerra in die periode op basis van het gemiddelde per jaar mocht uitgaan.

RAPPORTAGE 2014 EX ARTIKEL 56 VAN DE GASWET**Inleiding**

Artikel 56 van de Gaswet schrijft voor dat GasTerra B.V. (in het navolgende: GasTerra) inlichtingen verstrekt die nodig zijn voor de toepassing van artikel 55 van de Gaswet (vaststelling door de Minister van de maximale afname door GasTerra uit het Groningenveld) en artikel 54, tweede lid, van de Gaswet (uitvoering van het "kleine velden-beleid" en een eventuele ontheffing daarvan).

Bedoelde inlichtingen zijn nodig om te kunnen beoordelen of GasTerra het kleine-velden-beleid adequaat uitvoert. In dit kader is ook hetgeen vermeld is in de rapportage ex artikel 54, eerste lid, aanhef en onder c, van de Gaswet over het jaar 2014 van belang, waarnaar hierbij verwezen wordt. In het onderstaande wordt het inkoopbeleid toegelicht.

De uitvoering van het kleine-velden-beleid algemeen

De uitvoering van het kleine-velden-beleid met betrekking tot de inkoop van gas gevonden in Nederland, inclusief het Nederlandse deel van het Continentaal Plat, berust op twee pijlers. Ten eerste heeft GasTerra zekere commerciële verplichtingen op grond van artikel 54 van de Gaswet en ten tweede heeft de beheerder van het landelijke gastransportnet, Gasunie Transport Services (GTS) zekere technische verplichtingen op grond van artikelen 54a en 54b van de Gaswet.

Beleid GasTerra

Het beleid van GasTerra wordt gekarakteriseerd door de volgende hoofdkenmerken.

1. Nieuw gevonden gas kan altijd door een producent worden verkocht aan GasTerra¹. Een producent is daar echter niet toe verplicht en het staat hem vrij om het gas aan andere marktpartijen in binnen- of buitenland te verkopen. GasTerra neemt het gas van de producenten af volgens de bepalingen van artikel 54 van de Gaswet, d.w.z. onder redelijke voorwaarden en tegen betaling van een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding.
2. Nieuw gevonden gas kan op deze wijze door de producent in het algemeen snel op de markt worden gebracht. Beperkende factoren zijn voornamelijk alleen technische aspecten zoals met betrekking tot de gaskwaliteit, gasdruk en de aansluiting op het landelijk gastransportnet.
3. Het blijkt dat de producenten de voorkeur hebben voor een zo vlak mogelijke levering ("hoge loadfactor"). Het verschil met de marktvraag, die van uur tot uur wisselt, wordt opgevangen door GasTerra. Dit staat bekend als loadfactorconversie en wordt uitgevoerd met behulp van het Groningenveld en de ondergrondse bergingen. Verder kan GasTerra onverwachte kortstondige fluctuaties in de productie opvangen door het leveren van de dienst Programmaverantwoordelijkheid.

Beleid GTS

GTS heeft de taak om gas uit kleine velden in te nemen, dat wil zeggen aan te sluiten op het landelijk gastransportnet (artikel 54a van de Gaswet) en te transporteren en kan aan de inname van het gas voorwaarden verbinden (artikel 54b van de Gaswet). GTS rapporteert hierover aan de Minister van Economische Zaken, waarnaar wij hierbij verwijzen.

GasTerra heeft in het verleden een overeenkomst afgesloten met GTS geheten de "Small Fields Accomodation Agreement". Deze overeenkomst bevorderde de inname van gas uit Nederlandse kleine velden en kon door alle shippers van dergelijk gas met GTS worden afgesloten. In 2013 is

¹ De Minister van Economische Zaken kan op grond van artikel 54, tweede lid, van de Gaswet GasTerra tijdelijk ontheffing verlenen van deze afnameverplichting.

deze overeenkomst omgevormd tot een "algemene voorwaarde" in de Transmission Services Conditions (TSC) van GTS².

GTS biedt de shippers in het transportnet de systeemdienst "(omgekeerde) kwaliteitsconversie" aan waarmee gassen van een bepaalde gaskwaliteit omgevormd kunnen worden naar een andere gaskwaliteit. Dit gebeurt met behulp van mengstations en het bijvoegen van stikstof en is onder andere van belang voor de inname van gas uit kleine velden (veelal H-gas) dat zo ook de G-gasmarkt kan bereiken.

In de afgelopen jaren is door betrokkenen gesproken over de bewaking van de gaskwaliteit in het gastransportnet. Op basis van artikel 10 van de Gaswet zijn GTS en de beheerders van de regionale distributienetwerken verplicht gas te weigeren dat niet voldoet aan invoedspecificaties. Op basis van artikel 10a van de Gaswet is GTS gehouden enkel gas af te leveren dat voldoet aan afleverspecificaties. De invoed- en afleverspecificaties liggen momenteel nog vast in de TSC van GTS maar zullen, na het van kracht worden van de Ministeriele Regeling Gassamenstelling naar verwachting per 1 oktober 2014, bepaald worden door genoemde MR Gassamenstelling.

Deze invoed- en afleverspecificaties zijn niet identiek. GTS heeft daarom de taak het ingenomen gas dusdanig te behandelen of te bewerken dat het daarna voldoet aan de afleverspecificaties en gas te weigeren dat aan de invoedspecificaties voldoet maar waarvan het niet doelmatig is om het op het gasnet te accommoderen. Evenwel dient GTS op basis van artikel 54a van de Gaswet gas uit inheemse gasvoorkomens in te nemen. Deze taak wordt niet ingeperkt door de MR Gassamenstelling; gas uit inheemse gasvoorkomens kan ongeacht de gassamenstelling ingevoerd worden in het landelijk gastransportnet. Een mogelijke beperking daarop kan gebaseerd worden op artikel 54b, derde lid van de Gaswet.

Verder is relevant te melden dat GTS doende is om zogeheten "Grid Connection Agreements" af te sluiten met onder andere de beheerders van productienetwerken.

De door GasTerra betaalde vergoeding

De producenten van gas uit kleine velden ontvangen van GasTerra een op marktconforme grondslag bepaalde vergoeding, die bekend staat als de Norm Inkoop Prijs (NIP). In 2013 is de prijssystematiek om te komen tot deze NIP gewijzigd. Voorafgaande aan 2013 werd de aangeboden NIP gebaseerd op het netback beginsel. Per begin 2013 is overgestapt op een prijssystematiek gebaseerd op de prijzen zoals deze worden genoteerd voor de virtuele handelsplaats in Nederland, de TTF. De sterke opkomst van de TTF in de voorbije jaren heeft er toe geleid dat prijzen voor gas in Nederland - en in sterk toenemende mate ook buiten Nederland - tot stand komen door handel op de TTF en andere hubs in het buitenland. Aangezien de prijsvorming op de TTF de marktwaarde van gas in Nederland reflecteert heeft GasTerra ervoor gekozen om de NIP vanaf 2013 te baseren op de TTF prijzen.

² Appendix 9 van TSC 2013-1

In 2013 waren de gasprijzen volgens de formule NIP-2013 als volgt.

Jaar - maand	NIP [EUR ct per m ³ (35,17)]
2013 - januari	
2013 - februari	
2013 - maart	
2013 - april	
2013 - mei	
2013 - juni	
2013 - juli	
2013 - augustus	
2013 - september	
2013 - oktober	
2013 - november	
2013 - december	

Tabel 1 De NIP prijzen in 2013

NIP prijsverloop 2013

Grafiek 1 NIP prijsverloop 2013

Nieuwe leveringsvoorwaarden

Met ingang van 1 januari 2013 heeft GasTerra een nieuw leveringsregime aangeboden aan producenten d

GasTerra verwacht dat hierdoor de komende jaren tevens een zekere volumeversnelling zal optreden. De eerste contractel

de producenten overweegt GasTerra

p verzoek van

Leveringsvoorwaarden

In 2013 zijn de leveringsvoorwaarden, beperkt aangepast en wij verwijzen wat dat aangaat voor meer details naar voorgaande rapportages. De voorwaarden waren in 2013 op hoofdlijnen als volgt

Looptijd

Van oudsher is de looptijd van contracten gekoppeld aan de levensduur van de velden.

GasTerra biedt zogenaamde depletiecontracten aan, dat wil zeggen dat het contract geldig is gedurende de gehele levensduur van een veld. GasTerra biedt producenten verder de mogelijkheid van een opt-out voor 20% of 100% van het volume van bestaande en nieuwe contracten. De opt-out mogelijkheid geldt na vijf jaar en daarna elke drie jaar, te rekenen vanaf de start van productie. Producenten krijgen een opt-in mogelijkheid elke drie jaar na de opt-out datum.

Afhankelijk van de levensfase waarin een veld verkeert kunnen verschillende leveringsregimes van toepassing zijn.

Leveringsregimes

Run in Bij het in productie nemen van een nieuw veld kan voor een "run in regeling" geopteerd worden.

Na de run in fase kan gekozen worden voor ofwel het

Onder het

Met een zekere vooraankondiging kan een producent switchen tussen deze beide regimes.

De producent kan opteren voor e

geldt een maximale daghoeveelheid

Onder de

Leveringen en vooruitzichten

Nieuwe leveringen in 2013

In de volgende tabel zijn de nieuwe leveringen tijdens het afgelopen jaar vermeld.

over 5. Nieuwe leveringen in 2013 aan GasTerra

In 2013 heeft GasTerra in totaal 26,3³ miljard m³ gas uit kleine velden ingekocht. Dit is ragenoeg gelijk aan de inkopen in 2012. In de rapportage 2013 ex artikel 54, van de Gaswet is aangegeven dat er ook een teruggang wordt geconstateerd in de nog resterende reserves van kleine velden. Het cumulatief aanbod in de rapportage 2013 over de periode 2013 tot en met 2032 kwam uit op 230 miljard m³ (35,17), en komt in de voorliggende rapportage over de periode 2014 tot en met 2033 uit op 215 miljard m³ (35,17).

³ In m³ GE (35,17 MJ/m³)